

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Наукова бібліотека

Ганна Василівна Карась

*бібліографічний покажчик
(до 60-річчя від дня народження)*

Івано-Франківськ
2015

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Наукова бібліотека

Серія
«ВЧЕНІ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ГАННА ВАСИЛІВНА КАРАСЬ
біобібліографічний покажчик
(до 60-річчя від дня народження)

Івано-Франківськ

2015

УДК 016
ББК 91.1+85.313(4Укр)
К 21

Серія
«Вчені Прикарпатського національного університету»

*Серія друкується за ухвалою
Вченої ради Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника*

Відповідальний редактор серії – канд. філол. наук, доцент **М.В. Бігусяк**
Науковий редактор серії – канд. філос. наук, доцент **О.Б. Гуцуляк**

Автор передмови – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії, історії культури і музикознавства Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ) **В.Д. Шульгіна**

Упорядники – завідувач науково-методичного відділу наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника **І.М. Арабчук**; вчений секретар наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, канд. філол. наук **Р.Л. Ріжко**

Ганна Василівна Карась : біобібліографічний покажчик (до 60-річчя від дня народження) / [упоряд. : І.М. Арабчук, Р.Л. Ріжко ; автор передм. В.Д. Шульгіна ; відп. ред. М.В. Бігусяк; наук. ред. О.Б. Гуцуляк]. – Івано-Франківськ : Видавництво Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2015. – ... с. – (Серія «Вчені Прикарпатського національного університету»).

УДК 016
ББК 91.1+85.313(4Укр)

© Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2015

Ms. Luce

ЗМІСТ

<i>Шульгіна В. Д.</i> Біографічною канвою Ганни Карась.....	
Основні дати життя і діяльності Карась Ганни Василівни.....	
Членство в національних спілках України та основні нагороди Карась Ганни Василівни.....	
Бібліографія основних праць Карась Ганни Василівни	
Монографії, посібники, методичні рекомендації.....	
Наукові та газетні публікації.....	
Участь у наукових конференціях.....	
Наукове керівництво дисертаційними та магістерськими дослідженнями.....	
Відгуки на кандидатські дисертації.....	
Відгуки на автореферати докторських та кандидатських дисертацій.....	
Рецензії на видання.....	
Бібліографічні матеріали (публікації про Ганну Карась).....	
Вибрані публікації про наукову діяльність Ганни Карась	

БІОГРАФІЧНОЮ КАНВОЮ ГАННИ КАРАСЬ

Доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри академічного та естрадного співу Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ганна Василівна Карась – добре відома не тільки на Прикарпатті, але й в Україні, учена, діяч культури, краєзнавець, педагог і диригент, яка завжди знаходиться у вирі суспільно-культурних подій.

Народилася Ганна Карась (дівоче – Фарбішевська) 31 жовтня 1955 р. в покутському селі Раківчик Коломийського району в багатодітній робітничій сім'ї. З дитинства мати Катерина Степанівна прививала Ганнусі, як і її молодшим сестрам Марії, Наталі і Тамарі, любов до української пісні і вишиванки. Хоч сім'я жила скрутно, однак мама прагнула дати дітям музичну освіту і віддавала для цього останні кошти. Завершивши у 1971 році навчання з похвальною грамотою у Товмачицькій восьмирічній школі та музичну студію при Коломийському Будинку вчителя по класу баяна, Ганна вступає на музично-педагогічний відділ Коломийського педагогічного училища, яке закінчує з відзнакою у 1975 році. Саме в Коломиї відбулося становлення молодого фахівця під керівництвом непересічних педагогів – Степана Ярмуся (диригування), Володимира Винницького (баян), Степана Калимона (хоровий клас) та багатьох інших.

Міцна база, здобута під час навчання в Коломиї, дала можливість не тільки поступити на навчання на музично-педагогічний факультет Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника (нині – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника), але й успішно (з відзнакою) у 1979 р. завершити навчання і отримати направлення в аспірантуру.

Однак мрію про науку було відкладено на багато років. Молода сім'я не мала власного житла і матеріальної підтримки (Ганна одружилася у 1975 р. із студентом Зеновієм Карасем, у 1976 р. в них народився син Любомир, у 1980 р. – дочка Оксана). Щоб «стати на ноги», Г. Карась йде працювати вчителем музики до Івано-Франківської обласної школи-інтернату для дітей-сиріт та дітей, що залишилися без піклування батьків.

Віддавши шість років життя праці з дітьми-сиротами (1979–1985), Г. Карась здобула безцінний життєвий, професійний і педагогічний досвід. Її організаторські здібності завжди були помітними, тому у шкільні та студентські роки вона виконувала обов'язки старости, студентського декана, була членом різних громадських організацій.

У 1985 р. Г. Карась переходить на роботу до оргвідділу Івано-Франківського міськкому Компартії України, а через два роки (1987 р.) стає завідувачем відділу культури Івано-Франківського міськвиконкому.

1990 рік став переломним не тільки для України, але й для Ганни Карась – тоді відбулося її повернення в науку і педагогіку. Вона розпочинає роботу над кандидатською дисертацією «Формування естетичного досвіду старшокласників у фольклорних колективах», яку успішно захистила в спеціалізованій вченій раді Інституту педагогіки АПН України в 1996 році. Одночасно розпочинається робота в рідному навчальному закладі, де з 1990

року Г. Карась пройшла шлях від асистента до доцента (1998) та професора (2015).

Життєва дорога Ганни Карась часто робила круті зигзаги – то підносила високо вгору, то різко кидала донизу. Щоб повернути своє добре ім'я в місті, яке вона любить і шанує, Ганна Карась стає заступником Івано-Франківського міського голови Зеновія Шкутяка (1998–2001), його радником (2003–2006), начальником управління культури Івано-Франківської обласної державної адміністрації (2001–2003).

Цей період був найбільш продуктивним у сенсі службової та громадсько-мистецької діяльності ювілярки. Як заступник міського голови Г. Карась очолювала 24 гуманітарні комісії, зокрема з адміністративно-територіального устрою, яка займається перейменуванням та вивченням історії вулиць, пам'яток і визначних місць міста; була ініціатором заснування міської мистецької премії ім. І. Франка (2000 р., голова комісії з її присудження у 2000, 2001 р.), проведення міського конкурсу «Людина десятиліття» (2001 р.), присвяченого 15 річниці незалежності України, автором творчої ідеї і режисером спортивно-мистецького свята «Ніка» (1999–2010 рр.), церемонії вшанування лідерів економічного прогресу «Тріумф» (2004, 2005, 2006 рр.), культурно-мистецького проекту «Сорочку мати вишила мені» (2004–2008 рр.), ініціатором проведення, членом оргкомітету та журі I–V Всеукраїнського конкурсу вокалістів імені Іри Маланюк (2007–2015), ініціатором і автором розробки «Програми підтримки та розвитку української культури м. Івано-Франківську на період 2001–2005 роки» затвердженої рішенням XVI сесії Івано-Франківської міської ради від 02.ІІІ2001 р.; обласної комплексної програми «Культура Прикарпаття (2002–2005 роки)», затвердженої рішенням Івано-Франківської обласної ради від 19.03.2002 р. № 630-26/2020; ініціатором заснування (2000 р.) обласних мистецьких премій ім. Д. Січинського, Я. Лукавецького, В. Смоляка, відзнаки управління культури ОДА «За подвижництво в культурі Прикарпаття». Діяльність Г. Карась була настільки помітною, що залишила яскравий слід в історії розвитку культури міста та області.

Повернувшись у 2006 році до викладацької роботи в Інституті мистецтв, Ганна Карась вирішує продовжити свою наукову діяльність, яка в останнє десятиліття стала особливо інтенсивною і продуктивною.

Пройшовши наукове стажування в Smith College (Northampton, Massachusetts) у США (2002 р.), де Г. Карась читала лекції та підвищувала свій професійний рівень, вона стає докторантом Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ, 2007–2010). Саме в цей час відбулося наше знайомство, і я, відгукнувшись на особисте прохання Ганни Василівни, стала науковим консультантом її докторської дисертації, відкрила для себе непересічну особистість галичанки. Наша співпраця була плідною, і завдяки наполегливості Г. Карась 27 березня 2014 року успішно захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня *доктора мистецтвознавства* за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури на тему «Музична культура української західної діаспори як соціокультурний феномен ХХ ст.» у спеціалізованій Вченій раді нашої Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ).

Сходження до вершин Ганна Карась продовжує і сьогодні: з листопада 2010 р. до 27 серпня 2012 р. вона – проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, з 27 серпня 2012 р. – професор кафедри хорового диригування ім. В. Іжака Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, з листопада 2014 року – завідувач кафедри академічного та естрадного співу Інституту мистецтв, з 28 квітня 2015 р. – дипломований професор.

Ганна Карась активно працює як педагог. Її професійна діяльність охоплює навчальні дисципліни: **практично-індивідуальні:** «Хорове диригування», **лекційно-практичні:** «Методика аналізу хорових творів», «Хорова література», «Історія вокально-хорового виконавства», «Еволюція художніх стилів у мистецтві», «Менеджмент культури і мистецтва», **спецкурс:** «Музична культура української діаспори» (спеціальність «Музична педагогіка і виховання», «Музичне мистецтво» – для студентів I–V курсів).

Впродовж всієї навчально-педагогічної діяльності керує бакалаврськими, дипломними та магістерськими роботами. Випустила дев'ятнадцять магістрів-музикознавців, здійснює керівництво п'ятьма кандидатськими дисертаціями. Під керівництвом Г. Карась захистила дисертацію Обух Людмила Василівна на тему «Провідні тенденції української музичної освіти західної діаспори (початок ХХ–ХХІ ст.)» (спеціальність 26.00.01 – теорія та історія культури (мистецтвознавство) 24 січня 2014 року у спеціалізованій Вченій раді у Львівській національній музичній академії ім. М. Лисенка.

Г. Карась займається проблемами музичної культури української західної діаспори. Вона – учасниця більше 80-ти міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій, автор більше двохсот музикознавчих, краєзнавчих монографій, збірників, словників та статей.

А ще Ганна Карась – відомий диригент і громадсько-культурна діячка. Вона майже чверть століття (від 1991 р.) – художній керівник і диригент народного аматорського хору «Первоцвіт» с. Микитинці; засновниця і регент хору «Миротворець» церкви св. Володимира і Ольги УГКЦ (1996–2000 рр.) та хору «Світлодарі» церкви арх. Михаїла УГКЦ (від 2007 р.) в м. Івано-Франківську; голова міської організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (2000–2006 рр.); голова представництва Всеукраїнського благодійного фонду «Надія-Молодість-Майбутнє» в Івано-Франківській області (з 2003 р.), який провів три обласні конкурси-фестивалі «Звичайне диво» для дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей (2003, 2005, 2007).

Вітаючи свою вихованку із світлим ювілеєм, хочу побажати їй щедрих ужинок на науковій і педагогічній ниві, щастя і міцного здоров'я на благо України!

Шульгіна Валерія Дмитрівна,

доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри теорії, історії культури і музикознавства
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв (м. Київ)

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ КАРАСЬ ГАННИ ВАСИЛІВНИ

31 жовтня 1955 – народилася в с. Раківчик Коломийського району Івано-Франківської обл.

1963–1971 – навчання в Товмачицькій восьмирічній школі

1971–1975 – навчання на музично-педагогічному відділі Коломийського педагогічного училища

1975–1979 – навчання на музично-педагогічному факультеті Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника

1979–1985 – працює вчителем музики і співів Івано-Франківської обласної школи інтернату для дітей-сиріт і дітей, що залишилися без піклування батьків

1985–1987 – працює інструктором оргвідділу Івано-Франківського міськкому Компартії України

1987–1990 – працює завідувачем відділу культури Івано-Франківського міськвиконкому

1990–1998 – асистент, викладач, доцент Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

1996 – захистила кандидатську дисертацію «Формування естетичного досвіду старшокласників у фольклорних колективах» у спеціалізованій вченій раді Інституту педагогіки АПН України

1998–2001 – заступник Івано-Франківського міського голови

1999 – указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України»

2001–2003 – начальник управління культури Івано-Франківської ОДА

2002 – наукове стажування в Smith College (Northampton, США)

2003–2006 – радник Івано-Франківського міського голови

2006–2007 – доцент кафедри хорового диригування Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

2007–2010 – докторант Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ)

2010–2012 – проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

2012–2014 – професор кафедри хорового диригування ім. В. Їжака Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

2013 – Лауреат Івано-Франківської обласної премії в галузі музичного мистецтва ім. Д. Січинського

27 березня 2014 – захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня *доктора мистецтвознавства* за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури на тему «Музична культура української західної діаспори як соціокультурний феномен ХХ ст.» у спеціалізованій Вченій раді Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ)

3 листопада 2014 року – завідувач кафедри академічного та естрадного співу Інституту мистецтв

28 квітня 2015 р. – присвоєно вчене звання «професор».

ЧЛЕНСТВО В НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛКАХ УКРАЇНИ ТА ОСНОВНІ НАГОРОДИ КАРАСЬ ГАННИ ВАСИЛІВНИ

Заслужений працівник культури України (1999)

Член Національної спілки театральних діячів України (2002)

Член музикознавчої комісії Наукового товариства ім. Т. Шевченка (2001)

Член Національної спілки краєзнавців України (2010)

Член Всеукраїнської музичної спілки (2012)

Почесний «золотий» член міжнародної організації «Peace Stars» (Японія, 2003).

Лауреат Івано-Франківської обласної премії в галузі музичного мистецтва ім. Д. Січинського (2013)

Нагороджена багатьма грамотами Івано-Франківської ОДА та обласної ради, Івано-Франківського та Київського міських голів, мера м. Новгород (Росія), Секретаріату Національної Спілки Журналістів України, Спілки Театральних Діячів України, Всеукраїнського Братства ОУН-УПА, ювілейною Грамотою та Срібною Медаллю Української Греко-Католицької Церкви з нагоди 2000-річчя Різдва Христового (2000 р.), Патріархом Київським і всієї Руси-України Філаретом нагороджена Орденом Святого Архистратига Михаїла (2003 р.) за заслуги з відродження духовності в Україні та утвердження Помісної УПЦ.

БІБЛОГРАФІЯ ОСНОВНИХ ПРАЦЬ КАРАСЬ ГАННИ ВАСИЛІВНИ

МОНОГРАФІЇ, ПОСІБНИКИ, МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Карась Г. Вивчення української народної пісні в дитячій хоровій студії : методичні рекомендації / Г. Карась, О. Ничай. – Івано-Франківськ, 1994.

Повік не зів'яне «Первоцвіт» : збірник хорових творів з репертуару нар. самод. хору «Первоцвіт» Народного дому с. Микитинці / упоряд. *Г. Карась*. – Івано-Франківськ, 1994.

Карась Г. В. Програма з організації та проведення диригентської практики студентів музичного факультету університетів (спеціальності № 7020406 «диригування») / Г. В. Карась. – Івано-Франківськ, 1998.

Карась Г. В. Програма та методичні рекомендації з методики аналізу хорових творів для студентів II курсу музичного факультету (спеціальності № 7020411 «музичне виховання») / Г. В. Карась, Ю. М. Серганюк. – Івано-Франківськ, 1998.

Карась Г. В. Програма та методичні рекомендації з організації та проведення навчально-виховної практики студентів старших курсів музичних факультетів університетів / Г. В. Карась. – Івано-Франківськ, 1998.

Карась Г. В. Програма та методичні рекомендації з організації та проведення фольклорної практики студентів музичного факультету / Г. В. Карась, М. З. Ортинська. – Івано-Франківськ, 1998.

Карась Г. В. З історії народного самодіяльного хору «Первоцвіт» села Микитинці. Ювілейний проспект / Г. В. Карась. – Івано-Франківськ, 1999.

Щавінський М. Нехай святиться ім'я твоє : збірник духовних хорових творів / упоряд. і передм. *Г. Карась*. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 1999.

Мій рідний край – Прикарпаття : навч. посіб. / відп. ред. Кононенко В. – Івано-Франківськ : Плай, 2000. – 376 с. – (Автори : *Карась Г. В.* [та ін.]).

Січинський Д. Хорові твори / упор. та передмова *Г. Карась*. – Івано-Франківськ : Обласна друкарня, 2000. – 91 с.

Грабовецький В. Івано-Франківськ у пам'ятниках історії та культури / В. Грабовецький, Б. Гаврилів, *Г. Карась*. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2001. – 135 с.

Карась Г. В. Івано-Франківськ: культурно-мистецька хроніка Незалежності / Г. В. Карась. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2001. – 289 с.

«Без пісень нема життя...» (До 40-річчя заснування музичного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника) : Музично-краєзнавчий альманах / упор. Дутчак В. Г., *Карась Г. В.*, Ортинська М. З., Чоловський П. М. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2006. – 140 с.

Композитори української діаспори : бібліографічний покажчик / наук. ред., авт. передм. **Г. Карась**. – Івано-Франківськ : Обласна держ. універсальна наук. б-ка ім. І. Франка, 2007. – 43 с.

Карась Г. В. Програма та методичні рекомендації з організації та проведення фольклорної практики студентів музичних спеціальностей університетів / Г. В. Карась. – Івано-Франківськ, 2008. – 22 с.

Музична культура української діаспори: робоча навчальна програма та методичні рекомендації спецкурсу для студентів спеціальностей «Музична педагогіка і виховання» (6.020200) та «Музичне мистецтво» (спеціалізація «диригування») (7.020205) / уклад. **Г. В. Карась**. – Івано-Франківськ : Місто-НВ, 2009. – 40 с.

«ПЕРВОЦВІТ»: з піснею у нове тисячоліття: збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому села Микитинці, присвячений 100-річчю смерті Д. Січинського та 110-й річниці заснування колективу / упоряд. : **Ганна Карась**. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2009. – 80 с. + 20 іл.

Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область : [колективна монографія] / ред. рада вид. : В. Г. Кремень (гол.) [та ін.] ; редкол. тому : Б. К. Остафійчук (гол.), В. І. Кононенко (від. ред.) [та ін.]: авт. кол. : ... **Карась Г. В.** та ін. – К. : Знання, 2010. – 335 с.

Івано-Франківськ : енциклопедичний словник / авт.-упор. : **Г. Карась**, Р. Діда, М. Головатий, Б. Гаврилів. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2010. – 496 с.

Гумінілович С. «Ні, я забудь тебе не міг»: збірка вокальних творів, присвячена 95-річчю від дня народження композитора : навч. посіб. / Степан Гумінілович ; упор., авт. вступ. ст. **Ганна Карась**. – Івано-Франківськ : Вид-во «Прикарпатського нац. ун-ту ім. Василя Стефаника», 2011. – 72 с.

Карась Г. В. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття : монографія / Ганна Василівна Карась. – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. – 1164 с.

Рец.: Великочій В. Монументалізм і доступність мистецтвознавчої розвідки (роздуми на монографією Карась Г. В. «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття» / В. Великочій. – Карпатський край: наук. студії з історії, культури, туризму. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. – С. 229–231.

Виткалов В. Г. Музична культура української діаспори кінця ХІХ–ХХ століть крізь призму сучасної монографічної літератури / В. Г. Виткалов // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. праць. – Наук. зап. Рівненського держ. гуманітарного ун-ту : у 2 т. – Вип 18. – Рівне : РДГУ, 2012. – Т. 2. – С. 276–278.

Галабурда-Чигрин М. Все музичну культуру української діаспори / Марічка Гамабарда-Чигрин (Сідней) // Вільна думка (Австралія). – 2014. – 24 лют., ч. 9–10 (3226–3227). – С. 26.

Галабурда-Чигрин М. Все музичну культуру української діаспори [Електронний ресурс] / Марічка Гамабарда-Чигрин (Сідней) // Союз Українських Організацій Австралії. – 2014. – 9 лютого. – Режим доступу : <http://ozeukes.com/culture/musical-culture-of-the-ukrainian-diaspora/>.

Галабурда-Чигрин М. Про музичну культуру української діаспори / Марічка Гамабарда-Чигрин (Сідней) // Церква і життя. – 2014. – Лютий. – С. 17.

Граб У. Фундаментальне дослідження музичної культури української еміграції / У. Граб // Українська музика : науковий часопис. – Львів, 2013. – Ч. 2 (8). – С. 186–190.

Мушинка М. Найвизначніша монографія про музичну культуру / М. Мушинка // Рідна школа. – Нью-Йорк, 2013. – № 2(165). – С. 15–17.

Мушинка М. Найвизначніша монографія про музичну культуру закордонного українства / М. Мушинка // Українознавство. – 2013. – № 2 (47). – С. 171–173.

Немкович О. Фундаментальне дослідження музичної культури української діаспори / Олена Немкович // Українська музика : науковий часопис. – Львів, 2014. – Ч. 1 (11). – С. 162–165.

Самойленко О. І. Музичний світ української діаспори: сучасна культурологічна концепція / О. І. Самойленко // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. – Вип. 25. – К. : Міленіум, 2014. – С. 360–366.

Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська : 350-річчю надання місту магдебурзького права присвячується : монографія / **Г. Карась** (гол.авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундяк [та ін.]. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 180 с.+ 60 іл.

Станіславів–Станіслав–Івано-Франківськ (до 350-річчя Івано-Франківська) : монографія / кер. авт. кол., гол. ред. В. Великочий. – Івано-Франківськ-Львів-Київ : Манускрипт-Львів, 2012. – 584 с. – (**Карась Г.** – автор підрозділів у розділі «Культурно-мистецька мозаїка Франкового міста»)

Хорове мистецтво у вищій школі: проблеми і перспективи професійної підготовки : зб. матер. Всеукр. нак.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 25–26 жовтня 2013 р.) / [ред.-упоряд. **Г. Карась**, Л. Серганюк]. – Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2013. – 131 с.

НАУКОВІ ТА ГАЗЕТНІ ПУБЛІКАЦІЇ

1992

Карась Г. В. Богдан Ганушевський через шість десятиріч повертається до свого хору : [З іст. хору с. Микитинці біля м. Івано-Франківська] / Г. В. Карась // Західний кур'єр. – 1992. – 22 серп.

Карась Г. В. Вивчення хорової творчості М. В. Лисенка на музично-педагогічному факультеті / Г. В. Карась // Вивчення життя і творчості М. В. Лисенка в школі і вузі : метод. рекомендації. – Суми, 1992. – С. 53–55.

Карась Г. В. Використання педагогічної спадщини Григорія Сковороди в розвитку сучасної національної школи / Г. В. Карась // Григорій Сковорода і сучасність: тези доповідей наук.-практ. конф., присв. 270-річчю від дня народж. Григорія Сковороди. – Івано-Франківськ, 1992. – С. 60–61.

Карась Г. В. Вплив Запорізької Січі на музичне життя України / Г. В. Карась // 500-річчя Українського козацтва і Галичина: матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 1992. – С. 113–115.

Карась Г. о. Богдан Ганушевський через шість десятиріч повернувся до свого хору / Ганна Карась // Західний кур'єр. – 1992. – 22 серп. – С. 4.

1993

Карась Г. В. Музика її душі / Г. В. Карась // Світ ідей Ольги Кобилянської : матеріали Всеукр. наук. конф., присв. 130-річчю від дня нар. Ольги Кобилянської. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 67–69.

1994

Карась Г. В. До проблеми творчого потенціалу фольклору (на матеріалі діяльності фольклорних колективів старшокласників) / Г. В. Карась // Талановита особистість: сім'я, школа, держава : тези доповідей та виступів на Міжнар. наук.-практ. конф. (11–15 травня 1994). – К., 1994. – Ч. I. – С. 122–124.

Карась Г. В. До проблеми формування естетичного досвіду старшокласників у фольклорних колективах / Г. В. Карась // Духовні скарби українського народу в житті молоді : збірка статей та матеріалів наук.-практ. конф., присв. 5-річчю Тернопільського т-ва «Вертеп». – Тернопіль, 1994.

Карась Г. В. Культурні традиції Гуцульщини у діяльності дитячих фольклорних колективів / Г. В. Карась // Гуцульщина: перспективи її соціально-економічного розвитку в незалежній Україні : матеріали наук. конф. Першого світового конгресу гуцулів (17–18 серпня 1993 р.). – Івано-Франківськ, 1994. – С. 138–139.

Кононенко П. Українознавство (стандарт навчально-інтегративного курсу) / П. Кононенко, Т. Усатенко, **Г. Карась** та ін. // Українознавство : Вісник Київського ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Вип. 1. – К., 1994.

1995

Карась Г. В. Естетичне виховання учнів засобами українознавства / Г. В. Карась // Українське народознавство : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (10–12 жовтня 1995 р.) – Івано-Франківськ, 1995. – Ч. II. – С. 32–41.

Карась Г. В. Педагогічні детермінанти формування естетичного досвіду школярів у фольклорних колективах / Г. В. Карась, Ю. Є. Юцевич // Музика в системі художньо-естетичної освіти молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 1995.

Кононенко П. Українознавство (стандарт навчально-інтегративного курсу) / П. Кононенко, Т. Усатенко, **Г. Карась** та ін. // Українознавство: концепції, програми, документи. – К., 1995.

1996

Карась Г. В. Деякі проблеми естетичного виховання молоді в педагогічній спадщині С. Русової та С. Сірополка / Г. В. Карась // Ідеї національної школи у педагогічній спадщині Софії Русової та Степана Сірополка : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 1996.

Карась Г. В. Хорове мистецтво української діаспори / Г. В. Карась // Мистецтво і традиційна культура українського зарубіжжя : матеріали Міжнар. наук. конф. (10–12 листопада 1992 р.). – Івано-Франківськ – Львів, 1996.

1997

Карась Г. В. Особливості вивчення духовної спадщини М. Леонтовича в класі хорового диригування / Г. В. Карась // Музично-педагогічна і творча діяльність М. Леонтовича в контексті відродження національної освіти та культури : наук. доповіді Всеукр. наук.-теор. конф. (10–12 грудня 1997 р.). – Кам'янець-Подільський, 1997.

Карась Г. В. Становлення системи національного музично-естетичного виховання в педагогічній спадщині українських композиторів кінця XIX – поч. XX ст. / Г. В. Карась // Ідея національного виховання в українській психолого-педагогічній науці XIX – поч. XX ст. : збірник ст. і доп. Всеукр. наук.-практ. конф. – Коломия : Вік, 1997.

1999

Карась Г. В. Вивчення творчості західно-українських композиторів ХІХ – поч. ХХ ст. Конспекти уроків-лекцій з музики для учнів старших класів / Г. В. Карась // Вертикаль. Додаток до часопису «Обрії». – Івано-Франківськ, 1999. – № 1(7).

Карась Г. В. Стан та перспективи розвитку освіти м. Івано-Франківська на сучасному етапі / Г. В. Карась // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 80-річного ювілею німецької Євангелістської гімназії в м. Івано-Франківську (21 травня 1999 р., м. Івано-Франківськ) / за ред. Г. Карась. – Івано-Франківськ : Обл.-друкарня, 1999. – С. 10–14.

2000

Карась Г. В. Розвиток хорового мистецтва та вплив християнства на його становлення / Г. В. Карась // Нова Зоря. – 2000. – 23 серп.

2001

Карась Г. Рішення міської влади з питань культури // Карась Ганна. Івано-Франківськ: культурно-мистецька хроніка Незалежності / Г. Карась. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2001. – С. 219–274.

2002

Карась Г. В. Йосиф Сліпий і проблеми розвитку церковної музики в Галичині в ХХ ст. / Г. В. Карась // Кардинал Йосиф Сліпий і сучасність : зб. матер. Всеукр. наук. конф. на пошану 110-ї річниці від дня народження Глави Укр. Греко-Католицької Церкви, Кардинала Йосифа Сліпого (11–12 жовт. 2002 р.). – Івано-Франківськ, 2002. – С. 166–171.

Карась Г. В. Культурно-мистецький розвиток міста Івано-Франківська в роки незалежності України / Г. В. Карась // Івано-Франківськ: минуле і сучасне : тези доповідей наук. конф., присвяченої 340-літтю заснування Івано-Франківська (Івано-Франківськ, 13 травня 2002 р.). – Івано-Франківськ, 2002.

2003

Карась Г. В. Вступне слово / Г. В. Карась // ВЕЛИКА серед ВЕЛИКИХ. Італійці про Соломію Крушельницьку : спогади, газетно-журнальні публікації. – Івано-Франківськ : Грань, 2003.

Карась Г. В. Денис Січинський / Г. В. Карась // ІV Всеукраїнський конкурс хорової музики імені Дениса Січинського : каталог. – Івано-Франківськ, 2003.

Карась Г. В. Денис Січинський та Івано-Франківськ (Станіслав) / Г. В. Карась // Краєзнавчий збірник на пошану Богдана Гавриліва. – Івано-Франківськ : Тіповіт. – 2003.

Карась Г. В. Діячі музичної культури західної діаспори – наші земляки / Г. В. Карась // Наукові записки Інституту народознавства НАН України, Івано-Франківського краєзнавчого музею. – Вип. 7–8. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2003. – С.118–125.

Культура і мистецтво Прикарпаття : [набір буклетів] / за ред. **Г. Карась**. – Івано-Франківськ : Сіверсія, 2003.

2004

Карась Г. В. Євген Орест Садовський у контексті української музичної культури західної діаспори / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. VII. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 107–113.

Карась Г. В. Основні етапи розвитку музичної культури української діаспори / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. VI. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 3–12.

Карась Г. В. Тенденції розвитку міської хорової культури Прикарпаття / Г. В. Карась // Етнокультурні процеси в українському урбанізованому середовищі ХХ століття : зб. наук.-теорет. статей. – Вип. 1 / гол. ред. Павлюк С. П. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2004. – С. 156–160.

2005

Карась Г. В. Денис Січинський і Прикарпаття / Г. В. Карась // Краєзнавець Прикарпаття. Регіональний наук.-метод. альманах. – Івано-Франківськ, 2005. – № 6.

Карась Г. В. Євген Орест Садовський у контексті української музичної культури західної діаспори / Г. В. Карась // Євген Орест Садовський: диригент хорів. 1931–2005. – Клівленд (США) : Накладом автора, 2005. – С. 216–218.

Карась Г. В. Збереження і розвиток української духовної музичної культури в західній діаспорі / Г. В. Карась // Науковий вісник Українського університету в Москві. – Т. IX. – Москва, 2005. – С. 75–80.

Карась Г. В. Ідея соборності в українській музичній культурі західної діаспори / Г. В. Карась // Україна соборна : зб. наук. статей. – Вип. 2, Ч. II : Соціокультурні, етноконфесійні та демографічні проблеми формування української нації. – К., 2005. – С. 102–113.

Карась Г. В. Магія покутського латкання. (Передмова-рецензія) / Г. В. Карась // Моя Гуцулія. – Ч. IV : Весільні латкання / обробка Петра Терпелюка. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2005.

Карась Г. В. Марія Дитиняк у контексті української музичної культури західної діаспори / Г. В. Карась // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка та Нац. муз. академії України імені П. Чайковського. Серія : Мистецтвознавство. – № 2 (14). – 2005. – С. 65–69.

Карась Г. У калейдоскопі вражень від «Дивертисменту» / Ганна Карась // Галичина. – 2005. – 17 берез. – С. 10.

Карась Г. В. Українська музична культура західної діаспори в контексті глобалізаційних процесів ХХ ст. / Г. В. Карась // Українська культура в контексті світових глобалізаційних процесів. – К, 2005. – С. 221–232.

2006

Карась Г. В. Денис Січинський у контексті музичної культури Прикарпаття (до 140-х роковин від дня народження) / Г. В. Карась // Наукові записки / Інститут народознавства НАН України, Івано-Франківський краєзнавчий музей. – Вип. 9–10. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2006.

Карась Г. В. Іван Франко в контексті музичної культури української західної діаспори ХХ ст. / Г. В. Карась // Етнокультурні процеси в українському урбанізованому середовищі ХХ століття : зб. наук.-теорет. статей / гол. ред. Павлюк С. П. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2006. – С. 239–245.

Карась Г. В. Михайло Голинський і Галичина / Г. В. Карась // Історико-культурна спадщина Прикарпаття : наук. зб. на пошану Петра Арсенича. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2006.

Карась Г. В. Музичні твори на слова Маркіяна Шашкевича / Г. В. Карась // Грабовецький В. Підлисса. Тисячолітній літопис села Маркіяна Шашкевича. Життя, творчість та вшанування будителя Галича. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2006. – С. 207–209.

Карась Г. В. Особливості розвитку музичної освіти українців в умовах переходових таборів Європи після Другої світової війни / Г. В. Карась // Українська культура в контексті сучасних наукових досліджень та практичних реалій : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 21–22 грудня 2006 р.). – Ч. 2. – К., 2006.

Карась Г. В. Пам'ятки музичної культури західної діаспори: повернення в Україну та популяризація / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. ІХ. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 16–19.

2007

Карась Г. В. Біографічна довідка про Мирослава Антоновича / Г. В. Карась // Антонович М. Станіслав Людкевич. Композитор, музиколог. – Львів : Veritas, 2007. – С. 4.

Карась Г. В. Данилюк Валентин / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 7 : Г–Ді. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – С. 215.

Карась Г. В. Дідишин Михайло / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 7 : Г–Ді. – К. : Ін-т енциклопедичних досягнень НАН України, 2007. – С. 678.

Карась Г. В. До історії звукозаписів Соломії Крушельницької / Г. В. Карась // Соломія Крушельницька та світовий музичний простір : зб. статей / ред.-упор. О. Смоляк. – Тернопіль : Вид-во Астон, 2007. – С. 159–166.

Карась Г. В. Євген Орест Садовський у контексті української музичної культури західної діаспори / Г. В. Карась // Євген Орест Садовський. Диригент хорів. 1931–2003. – Клівленд (США) : Накладом автора, 2007. – С. 1–3.

Карась Г. В. Іван Франко і музична культура Прикарпаття / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. X–XI. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2007.

Карась Г. В. Микола Леонтович в українській музичній культурі західної діаспори / Г. В. Карась // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського держ. ун-ту. Серія : педагогічна. – Вип. XIV. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2007. – С. 6–8.

Карась Г. В. Музична Шевченкіана композиторів Західної України та діаспори / Г. В. Карась // Грабовецький В. Моринці. Сторінки історії села Тараса Шевченка та вшанування Кобзаря / В. Грабовецький, В. Нецмитий. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 126–138, 330–332.

Карась Г. В. Музично-драматичне мистецтво української діаспори на теренах Європи після Другої світової війни / Г. В. Карась // Література – Театр – Суспільство : II Міжнародний театральний симпозиум : зб. наук. праць : у 2 т. / за ред. проф. О. Мішукова. – Херсон, 2007. – С. 74–78.

Карась Г. В. Олександр Кошиць і Нестор Городовенко: мистецько-виконавські паралелі / Г. В. Карась // Музичне виконавство України: національні, релігійні та інтегративні аспекти : тези Всеукр. наук.-прак. конф. (Івано-Франківськ, 7–8 червня 2007 р.). – Івано-Франківськ, 2007.

Карась Г. В. Особливості розвитку музичної освіти українців в умовах переходових таборів Європи після Другої світової війни / Г. В. Карась // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. – Вип. 11. – К. : Міленіум, 2007. – С. 15–18.

Перший Всеукраїнський конкурс молодих вокалістів Ірини Маланюк. Програма-проспект / упоряд. і вступна стаття *Г. Карась*. – Івано-Франківськ, 2007.

Карась Г. В. Спецкурс «Українська музична культура західної діаспори»: актуальність вивчення / Г. В. Карась // Мистецька освіта в Україні: традиції, сучасність, перспективи : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 21–23 березня 2007 р.). – Луганськ, 2007. – С. 85–90.

Карась Г. В. Творчість Івана Франка в музичній культурі української західної діаспори ХХ ст. / Г. В. Карась // Вісник НТШ. – Ч. 2. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 38–48.

2008

Карась Г. В. Архівні та музейні колекції діячів музичної культури українського зарубіжжя: джерелознавчий аспект / Г. В. Карась // Наш український вимір : міжнародний зб. інформативних, освітніх, наук., метод. статей і матеріалів з України та діаспори. – Ч. 7. – Чернігів, ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2008. – С. 385–393.

Карась Г. В. Виконавська інтерпретація Любки Колесси в оцінці музикознавців / Г. В. Карась // Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 13–14 березня 2008 р.). – Луганськ-Арт, 2008. – С. 85–90.

Карась Г. В. Виконавська інтерпретація Любки Колесси в оцінці музикознавців / Г. В. Карась // Теоретичні та практичні питання культурології : зб. наук. статей. – Вип. XXV. – Ч. III. / ред.-упор. Т. В. Мартинюк. – Мелітополь : Вид-во «Сана», 2008. – С. 105–110.

Карась Г. В. Дмитракова (Дмитрак) Марія / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8 : Дл–Дя. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 6.

Карась Г. В. Дністрянська Софія / Г. В. Карась, П. К. Медведик, І. М. Лисенко // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8 : Дл–Дя. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 91.

Карась Г. В. До історії звукозаписів Соломії Крушельницької / Г. В. Карась // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка та Нац. муз. академії України імені П. Чайковського. Серія : Мистецтвознавство. – № 1(19). – 2008. – С. 72–76.

Карась Г. В. Добрянський Андрій / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8 : Дл–Дя. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 161.

Карась Г. В. Домшинський Володимир / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8 : Дл–Дя. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 258.

Карась Г. В. Дорожівський Руслан / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8 : Дл–Дя. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 325.

Карась Г. В. Дощак Зірка / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8 : Дл–Дя. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 365.

Карась Г. В. Дудич Андрій / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8 : Дл–Дя. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 505.

Карась Г. В. Духовна музична культура західної діаспори як вияв етнічного буття українців / Г. В. Карась // Ставропігійські філософські студії. Збірник наук. праць з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти. – Вип. 2. – Львів : Ставро-пігійон, 2008. – С. 140–158.

Карась Г. В. Євген Орест Садовський у контексті української музичної культури західної діаспори / Г. В. Карась // Є. О. Садовський. Пісня наймогутніший імпульс українського народу. Повне видання творів. – Клівленд (США) : Накладом автора, 2008. – С. 1–6.

Карась Г. В. Ідея соборності у творчості українських композиторів у США / Г. В. Карась // Україна: від самотності – до соборності : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (Київ, 22–23 травня 2008 р.). – К. : ДАКККіМ, 2008. – С. 59–61.

Карась Г. В. Олександр Кошиць та Нестор Городовенко: мистецько-виконавські паралелі / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2008. – Вип. XII–XIII. – С. 99–105.

Карась Г. В. Особливості розвитку українського хорового мистецтва в Польщі в другій половині ХХ ст. / Г. В. Карась // Багатокультурність Івано-Франківської області та Опольського воєводства : зб. наук. праць за матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2008. – С. 61–74.

Карась Г. В. Особові колекції діячів музичної культури українського зарубіжжя: джерелознавчий аспект / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. XIV. – Івано-Франківськ : Плай, 2008. – С. 63–69.

Карась Г. В. Поетичний світ Шевченка в музиці постмодернізму (на прикладі ораторії «Неофіти» Мар'яна Кузана) / Г. В. Карась // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. – Вип. 13. – К. : Міленіум, 2008. – С. 14–22.

Карась Г. В. Роль молодіжних організацій західної діаспори у збереженні національної музичної культури: історико-культурний аспект / Г. В. Карась // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. праць: наук. зап. Рівненського держ. гуманітарного ун-ту. – Вип. 14. – Рівне : РДГУ, 2008. – С. 64–70.

Карась Г. В. Спомин про Дану Пономаренко / Г. В. Карась // Життя в танці : Спогади про Дану Пономаренко. – Івано-Франківськ : Горицвіт, 2008. – С. 54–55.

Карась Г. В. Тарас Шевченко в контексті музичної культури постмодернізму (на прикладі ораторії «Неофіти» Мар'яна Кузана / Г. В. Карась // Слово. Прикарпатський вісник НТШ. – Івано-Франківськ, 2008. – Ч. 2(2). – С. 152–161.

Карась Г. В. Українська музична культура західної діаспори в діалозі культур Європи / Г. В. Карась // Інформаційно-культурний простір: європейський вибір України : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 7–8 грудня 2007 р.). – К. : ДАККіМ, 2008. – С. 226–229.

Карась Г. В. Універсум Дарії Гординської-Каранович (до 100-річчя від дня народження) / Г. В. Карась // Видатні постаті науки, культури і освіти України : матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (Київ, 30–31 жовтня 2008 р.). – К. : ДАККіМ, 2008. – С. 314–316.

Карась Г. В. Фонд Василя Безкоровайного у Тернопільському обласному краєзнавчому музеї: джерелознавчий аспект / Г. В. Карась // Музезнавство і сучасність (до 95-річчя Тернопільського обласного краєзнавчого музею) : матеріали наук.-краєзн. конф. (Тернопіль, 20 травня 2008 р.). – Вип. IV, Ч. I. / упоряд. С. Костюк. – Тернопіль : Меркльюрі-Тернопіль, 2008. – С. 80–88.

Карась Г. В. Церковна музика української західної діаспори як чинник збереження національної ідентичності / Г. В. Карась // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації» (у рамках конгресу української діаспори) : Друга Міжнар. наук.-практ. конф. : зб. доповідей (18–20 червня 2008 р. м. Львів). – Львів : Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – С. 281–287.

Карась Г. В. Церковний спів в інтепретації «Візантійського хору» / Г. В. Карась // Духовна музика в контексті сучасного хорового виконавства : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (10 травня 2008 р.). – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 28–38.

2009

Karas H. Musikbildung und Musik, Dramakunst der Ukrainer in den Verschleppungslagern Europas nach dem zweiten Weltkrieg / Hanna Karas //

Ukrainer in Welt und deutsche Diaspore in der Ukraine: die Wissenschaftsarbeitsersammlung / von D. Blochyn Redaktion; deutsch-ukrainische wissenschaftliche Gesamtversammlung Prof. J. Boyko-Blochyn-Stiftung = Українці в світі і німецька діаспора в Україні: зб. наук. пр. (за матеріалами Інтернаціонального симпозиуму 13–14 квітня 2008 р., Мюнхен (Німеччина) / за заг. ред. Д. Блохин ; Нім.-укр. наук. об'єдн. ім. проф. Ю. Блохина. – München – Poltawa : «ASMI», 2009. – S. 81–97.

Карась Г. 80-річчя митця [В. Луців] / Ганна Карась // Українська думка (Лондон). – 2009. – 1 серп. – С. 6.

Карась Г. В. В Україні вшанували 80-річчя мецената Володимира Луцева / Г. В. Карась // Свобода (США). – 2009. – 31 лип. – Ч. 31. – С. 19.

Карась Г. В. Використання українських народних музичних інструментів у сучасному музикуванні в Канаді / Г. В. Карась / Український народний музичний інструментарій : історія, теорія і методи дослідження : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конференції: до 40-річчя колекції українських народних музичних інструментів Музею театрального, музичного і кіномистецтва України (21–22 травня 2009 р., м. Київ) / упор. : Горенко Л. І., Черкаський Л. М. – К. : ДАКККіМ, 2009. – С. 221–223.

Карась Г. В. Діяльність освітніх інституцій кобзарського мистецтва в діаспорі: джерелознавчий аспект / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. 15–16. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 54–61.

Карась Г. В. Елегія / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 9 : Е–Ж. – К. : Ін-т енциклопедичних досягнень НАН України, 2009. – С. 126.

Карась Г. В. Збереження і популяризація творчої спадщини Василя Барвінського митцями українського зарубіжжя / Г. В. Карась // Слово : Прикарпатський вісник НТШ. – Івано-Франківськ, 2009. – Ч. 2 (6). – С. 222–235.

Карась Г. В. Іра Маланюк / Г. В. Карась // Другий Всеукраїнський конкурс молодих вокалістів імені Ірини Маланюк (Івано-Франківськ, 7–9 травня 2009 р.) : програма. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 6–7.

Карась Г. В. Культурне життя Прикарпаття / Г. В. Карась // Альманах Станиславівської землі : зб. матеріалів до історії Станиславова. – Том III / ред.-упор. Ю. Гаєцький. – Нью-Йорк; Київ; Івано-Франківськ : Видання Центрального Комітету Станиславщини, 2009. – (НТШ, Укр. архів., Том XXXIX). – С. 578–580.

Карась Г. В. Культурологічні аспекти музикознавчої та музично-публіцистичної діяльності Романа Савицького-молодшого / Г. В. Карась // Український вимір : міжнародний зб. інформаційних, освітніх, наук., метод. статей і матеріалів з України та діаспори : у 3 т. – Т. III. – Чернігів : ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка, 2009.

Карась Г. В. Культурологічні аспекти музикознавчої та музично-публіцистичної діяльності Романа Савицького-молодшого / Г. В. Карась // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. праць. – Вип. XXIII. – К. : Міленіум, 2009. – С. 246–253.

Карась Г. В. Місія діячів музичної культури діаспори у збереженні, дослідженні та популяризації повстанської пісні / Г. В. Карась // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис: До 100-річчя від дня народження Степана Бандери. – Ч. 15–16. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет, 2009. – С. 729–735.

Карась Г. В. Музична культура української діаспори у просторово-часовому континуумі / Г. В. Карась // Екологія простору культури: проблеми та рішення : матер. Міжнар. наук. конф. 5–6 червня 2009 р. м. Київ. – К., 2009. – Ч. 2. – С. 39–41.

Карась Г. В. Музична освіта та музично-драматичне мистецтво українців в умовах переходових таборів Європи після Другої світової війни / Г. В. Карась // *Ukrainer in Welt und deutsche Diaspore in der Ukraine: die Wissenschaftsarbeitersammlung / von D. Blochyn Redaktion ; deutsch-ukrainische wissenschaftliche Gesamtversammlung Prof. J. Boyko-Blochyn-Stiftung = Українці в світі і німецька діаспора в Україні : зб. наук. пр. (за матеріалами Інтернаціонального симпозіуму 13–14 квітня 2008 р., Мюнхен (Німеччина) / за заг. ред. Д. Блохин ; Нім.-укр. наук. об'єдн. ім. проф. Ю. Блохина. – München – Poltawa : «ASMI», 2009. – S. 329–344.*

Карась Г. В. Особливості розвитку українського хорового мистецтва в Польщі в другій половині ХХ ст. / Г. В. Карась // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка та Нац. муз. академії України ім. П. Чайковського. Серія : Мистецтвознавство. – № 1 (20). – 2009. – С. 82–89.

Карась Г. В. Постать Станіслава Людкевича в контексті музичної культури української діаспори / Г. В. Карась // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка та Нац. муз. академії України ім. П. Чайковського. Серія : Мистецтвознавство. – № 2 (21). – 2009. – С. 81–88.

Карась Г. В. Рецензія на збірку / Г. В. Карась // Безкоровайний В. П'єси на українські теми для фортепіано в чотири руки / Василь Безкоровайний. – Сімферополь : ДП «Вид-во «Таврія», 2009. – С. 12.

Карась Г. В. Соціокультурний аспект музично-драматичного мистецтва української діаспори на теренах Європи після Другої світової війни / Г. В. Карась // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. ДАКККіМ. – Вип. 15. – К. : Міленіум, 2009. – С. 82–88.

Карась Г. В. Трансформація гуцульських музичних традицій у сучасному виконавстві в Канаді (на прикладі творчості гурту «Кубасонікс») / Г. В. Карась // Україна, Галичина, Гуцульщина: історія, політика, культура : зб. статей та повідомлень наук. конф. з міжнар. участю «Гуцульщина як історико-

культурний феномен» / упоряд. і загал. наук. ред. І. Монолатій. – Коломия : Вік, 2009. – С. 70–72.

Карась Г. В. Українознавчі інституції західної діаспори як чинник збереження національної музичної культури / Г. В. Карась // Українознавство. – К., 2009. – Число : № 1(30). – С. 262–266.

Карась Г. В. Українська музична дискографія у зарубіжних каталогах / Г. В. Карась // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології : зб. матер. Третьої міжн. наук.-творчої конф., 11–12 листопада 2009 р. – К. : ДАКККіМ, 2009. – С. 37–38.

Карась Г. В. Українські скрипалі зарубіжжя на світовому музичному Олімпі [Електронний рерурс] / Г. В. Карась // Мистецький олімп України 2009 : Електронна версія книги. Хто є хто. Український видавничий портал. – Режим доступу : <http://who-is-who.com.ua/bookmaket/olimp2009/5/50.html>.

Карась Г. В. Українські скрипалі зарубіжжя на світовому музичному Олімпі / Г. В. Карась // Болгов В. Мистецький Олімп України / Вадим Болгов, Ілля Болгов. – К. : Український Видавничий Консорціум, 2008–2009. – С. 108–109.

Карась Г. В. Українські співаки зарубіжжя у між-культурній комунікації в сучасній Європі крізь призму ідентичності / Г. В. Карась // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. праць: наук. зап. Рівненського держ. гуманітарного ун-ту. – Вип. 15 : у 2 т. – Т. І. – Рівне : РДГУ, 2009. – С. 110–116.

Карась Г. В. Українські співаки зарубіжжя у міжкультурній комунікації в сучасній Європі через призму ідентичності / Г. В. Карась // Наукові записки. Серія :Філософія. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія». – Вип. 5. –2009. – С. 204–215.

2010

Карась Г. В. Актуалізація музично-педагогічної хорової спадщини українського зарубіжжя в сучасному освітньому процесі України / Г. В. Карась // Наукові збірки Львівської нац. муз. академії ім. М. В. Лисенка. – Вип. 22. «Музикознавчі студії – 2010» : зб. наук. статей. – Львів : Сполом, 2010. – С. 185–194.

Карась Г. В. Важливе джерело для пізнання української музичної культури / Г. В. Карась // Етнос та культура. Часопис Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника : зб. наук.-теорет. статей. Гуманітарні науки. – № 6–7. – Івано-Франківськ : Вид-во «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», 2010. – С. 102–110.

Карась Г. В. Володимир Луців – менеджер українського мистецтва (рефлексії з нагоди 80-річчя митця) / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського

університету. Мистецтвознавство. – Вип.17–18. – Івано-Франківськ, 2009–2010. – С. 18–23.

Карась Г. В. Заплатинський Андрій / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 10 : 3–Зор. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – С. 236–237.

Карась Г. В. Заяць Іван / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 10 : 3–Зор. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – С. 411.

Карась Г. В. Злочовський Зенон / Г. В. Карась // Енциклопедія сучасної України. – Т. 10 : 3–Зор. – К. : Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – С. 622–623.

Карась Г. В. Невідомі листи Михайла Голинського до Василя Безкоровайного / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Вип. 19–20. – Івано-Франківськ, 2010. – С. 296–305.

Карась Г. В. Роль культурних центрів зарубіжжя у збереженні та розвитку української музичної культури / Г. В. Карась // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті : сучасний вимір, проекція у майбутнє (у рамках Конгресу укр. діаспори) : зб. матеріалів третьої Міжнар. наук.-практ. конф. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2010. – С. 431–435.

Карась Г. В. Статика і динаміка жанру дитячої опери у творчості композиторів української діаспори ХХ ст. / Г. В. Карась // Вісник Держ. академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. – К. : Міленіум, 2010. – № 2. – С. 89–93.

Карась Г. В. Феномен Мирослава Антоновича та його «Візантійський хор»: шрихи до портрета диригента / Г. В. Карась // Musica Humana : зб. статей кафедри музичної медієвістики та україністики ЛНМА. – Ч. 3. – Львів, 2010. – С. 11–22.

Карась Г. В. Хронограф музичного життя українського зарубіжжя на сторінках часопису «Екран» (США): джерелознавчий аспект / Г. В. Карась // Культура і сучасність : альманах. – К. : Міленіум, 2010. – № 1. – С. 159–165.

Карась Г. В. Шевченківські святкування української еміграції у міжвоєнній Чехо-Словаччині / Г. В. Карась // Прикарпатський вісник Наукового Товариства ім. Шевченка. Серія : Слово. – Вип. 2(10). – Івано-Франківськ, 2010. – С. 13–23.

Третій Всеукраїнський конкурс молодих вокалістів імені Ірини Маланюк : [Буклет] / упоряд. та вступ. ст. **Ганни Карась**. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. – 28 с.

Карась Г. В. Конференція «Мирослав Антонович і його доба» / Г. В. Карась // Свобода (Нью-Йорк). – 2010. – 19 березня. – Ч.12. – С. 22.

Карась Г. В. Осяйний лицар української музики / Г. В. Карась // Свобода (Нью-Йорк). – 2010. – 8 січ., ч. 2. – С. 14.

Климчак М. У Львові відбувся III Міжнародний конгрес українців / М. Климчак, *Г. Карась* // Свобода (Нью-Йорк, США). – 2010. – 2 лип., ч. 27. – С. 1,10

2011

Karas H. Die Entwicklung der deutsch-ukrainischen musikalischen Beziehungen im 20. Jahrhunderts / Hanna Karas // Deutschland und Ukraine: historische, kulturelle, wirtschaftliche und wissenschaftliche Beziehungen: Beiträge zum Dritten Weltkongress am 10. und 12. April 2011 in München. 3 Band / Herausgeberin Prof. Dr. Dariana Blochyn. – München–Poltawa: DUWG, 2011 = Німеччина і Україна: історичні, культурні, економічні та наукові зв'язки : зб. наук. 28р. (за матеріалами III Міжнародного наукового конгресу (10–12 квітня 2011 р., Мюнхен (Німеччина) / за заг. ред. проф., д-ра Дарини Блохин. – München–Poltawa, 2011. – S. 381–395.

Карась А. В. Сохранение традиций в обработке народной песни для хора (на примере творчества Михаила Гайворонского) / А. В. Карась // Традиції і сучасні стан культури і мистецтва: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції; 10-11 листопада 2011 г., г. Мінск / гал. ред. А. І. Лакотка; Інститут мистецтвознавства, етнології і фальклору імя К. Крапівы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. – Мінск : Права і эканоміка, 2011. – С. 130–134.

Карась Г. В. Бурденкова Л. Культуротворча діяльність Павла Маценка в контексті розвитку українського хорового мистецтва в діаспорі / Л. Бурденкова, Г. Карась // Молодь і ринок (Дрогобич). – Дрогобич, 2011. – № 10 (81). – С. 54–58.

Карась Г. В. Видавнича та нотовидавнича справа українського зарубіжжя / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство : 10-річчю Інституту мистецтв присвячується. – Вип. 23. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 108–115.

Карась Г. В. До історії звукозаписів хорів Олександра Кошиця / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – № 21–22. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 263–268.

Карась Г. В. Історико-культурологічні аспекти діяльності музичних товариств української західної діаспори / Г. В. Карась // Український вимір : міжнар. зб. інформаційних, освітніх, наукових, методичних статей та матеріалів з України та діаспори. – Ч. 10. – Чернівці, 2011. – С. 29–35.

Карась Г. «Музична діаспоріана. Чотири хвили, які берегли Україну» / Г. Карась // Войцехівська-Павлишин Марта. Діалоги : Слово наукової еліти в суспільному житті краю Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника / М. Войцехівська-Павлишин. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 145–155.

Карась Г. В. Музична шашкевичіана / Г. В. Карась // Пісенний сад Маркіяна : навч.-метод. посібник для концертмейтерського класу / упоряд. Є. Біркова. – Бережани : Музей книги, 2011. – С. 34–38.

Карась Г. В. Музичне краєзнавство Прикарпаття як спеціальний навчальний курс: до постановки проблеми / Г. В. Карась // Освітнське краєзнавство: досвід, проблеми, перспективи : XII Всеукр. наук. істор.-краєзн. конф., присвячена 200-річчю від дня народження укр. просвітителів І. Вагилевича та М. Шашкевича (6–7 жовтня 2011 р.) : зб. матер. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2011. – С. 30–39.

Карась Г. В. Платоніда Щуровська-Россіневич: портрет мисткині через призму теорій гендеру та пасіонарності / Г. В. Карась // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. – Вип. 19. – К. : Міленіум, 2011. – С. 18–27.

Карась Г. В. Розвиток українського музичного театру в Канаді у контексті культуротворчих процесів ХХ століття / Г. В. Карась // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. – Івано-Франківськ : Вид-во «Плай» ЦІТ Прикарпат. нац. ун-ту імені Василя Стефаника, 2011. – Ч. 2(14). – С. 143–155.

Карась Г. В. Розвиток українсько-німецьких музичних зв'язків в контексті мінливих тенденцій ХХ ст. / Г. В. Карась // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. праць. – Вип. XXVII. – К. : Міленіум, 2011. – С. 86–95.

Карась Г. В. Розвиток українсько-німецьких музичних зв'язків в контексті мінливих тенденцій ХХ ст. / Г. В. Карась // Deutschland und Ukraine: historische, kulturelle, wirtschaftliche und wissenschaftliche Beziehungen: Beiträge zum Dritten Weltkongress am 10. und 12. April 2011 in München. 3 Band / Herausgeberin Prof. Dr Dariana Blochun. – München–Poltawa: DUWG, 2011 = Німеччина і Україна: історичні, культурні, економічні та наукові зв'язки : зб. наук. р. (за матеріалами III Міжнародного наукового конгресу (10–12 квітня 2011 р., Мюнхен (Німеччина) / за заг. ред. проф., д-ра Дарини Блохин. – München–Poltawa, 2011. – С. 368–381.

Карась Г. В. Роль єпископа Софрона Мудрого у збереженні музичної культури українців у діаспорі / Г. В. Карась // Україна–Ватикан: державно-церковні відносини в контексті досвіду об'єднаної Європи : матер. V міжнар. наук. конф., (Галич, 26–28 травня 2011 р.). – Галич : Інформаційно-видавничий відділ Нац. заповідника «Давній Галич», 2011. – С. 433–440.

Карась Г. В. Архів Ігоря Соневицького передано в Україну / Г. В. Карась // Свобода (Нью-Йорк). – 2011. – 11 лист., № 45. – С. 18.

Карась Г. В. Відбулося свято русинів-українців / Г. В. Карась // Свобода. – Нью-Йорк, 2012. – 31 серп., № 35. – С. 16.

Карась Г. В. Пісенники українців Східної Словаччини як джерело вивчення буття фольклору в сучасну епоху / Г. В. Карась // Етнос і культура. Часопис Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника : зб. наук.-теорет. статей. Гуманітарні науки / [гол. ред. В. І. Кононенко]. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2011–2012. – № 8–9. – С. 87–94.

Карась Г. В. Маловідомі фортепіанні твори українських композиторів-емігрантів ХХ ст. у США: питання навчального репертуару в класі загального та спеціалізованого фортепіано / Г. В. Карась // Загальне та спеціальне фортепіано у мистецькому просторі України : зб. статей. – ЛНМА ім. М. Лисенка; [редкол. : І. Пилатюк (гол. ред.) та ін.; ред.-упоряд. З. Жмуркевич, М. Гергега]. – Львів : СПОЛОМ, 2012. – (Наукові збірки ЛНМА ім. М. В. Лисенка ; вип. 27 ; серія : Виконавське мистецтво). – С. 328–338.

Карась Г. В. Концертне турне Соломії Крушельницької містами США у 1928 р. : за матеріалами газети «Свобода» / Г. В. Карась // Соломія Крушельницька та українська духовність : зб. статей / ред.-упор. : О. Смоляк, П. Смоляк. – Тернопіль : Вид-во «Астон», 2012. – С. 77–84.

Карась Г. В. Музичне краєзнавство Прикарпаття як спеціальний навчальний курс: до постановки проблеми / Г. В. Карась // Карпатський край : наукові студії з історії, культури, туризму. – Ч. 2. – Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2012. – С. 144–150.

Карась Г. В. Відкриття пам'ятника 85-річчю ЗУНР: сценарій урочистого зібрання / Г. В. Карась // Мединська Ф. Син землі галицької : історико-краєзнавче видання / Франя Мединська. – Івано-Франківськ : СІМІК, 2012. – С. 103–116.

Карась Г. В. Івано-Франківськ: місто конкурсів і фестивалів (до 350-річчя надання містові магдебурзького права) / Г. В. Карась // Краєзнавець Прикарпаття. – Івано-Франківськ : Видав.-інформ. центр Івано-Франківського обл. держ. Центру туризму і краєзнавства учнівського молоді, 2012. – Вип. 19. – С. 29–30.

Карась Г. В. Феномен «Щедрика» в обробці Миколи Леонтовича у світовому комунікаційному просторі ХХ ст. / Г. В. Карась // Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць. – Вип. 12. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2012. – С. 343–347.

Карась Г. В. Культурно-мистецькі аспекти життя і діяльності професора Юрія Бойка-Блохина / Г. В. Карась // Наукові записки з української історії : зб. наук. статей. – Вип. 30. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – С. 87–91.

Karas H. Ukrainian singers on Germany's opera stages: integration and communication aspects = Украинские певцы на оперных сценах Германии: интеграционно-коммуникативные аспекты / H. Karas // Europäische

Fachhochschule. European Applied Sciences. – Stuttgart : ORT Publishing, 2012. – November – December, № 1. – С. 23–27.

Карась Г. В. Концертне турне Соломії Крушель-ницької містами США у 1928 р. : за матеріалами газети «Свобода» / Г. В. Карась // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство / [за ред. О. С. Смоляка]. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – № 3. – С. 3–7.

Карась Г. В. Вшанування Миколи Лисенка українською діаспорою світу (до 170-річчя від дня народження композитора) / Г. В. Карась // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. – Вип. 22. – К. : Міленіум, 2012. – [НАКККіМ]. – С. 3–10.

Карась А. В. Украинско-французские музыкальные связи сквозь призму «диалога культур» / А. В. Карась // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : материалы Междунар. науч. конф., посвящ. памяти проф. У. Д. Розенфельда (Гродно, 5–6 апр. 2012 г.) : у 2 ч. – Ч. 1. / ГрГУ им. Я. Купалы ; редкол. : Т. Г. Баранович (гл. ред.) [и др.]. – Гродно : ГрГУ, 2012. – С. 297–301.

Карась А. В. Деятели музыкальной культуры зарубежья – представители полиэтнического юга Украины в мировом культурном пространстве / А. В. Карась // European Social Science Journal. («Европейский журнал социальных наук»). – Рига–Москва, 2012. – 12 (28). – Т. 1. – С. 209–217.

Карась Г. В. Стан і перспективи діалогу «Україна-діаспора» у сфері музичної культури / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – № 24–25. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 228–235.

Карась Г. В. Роль духовних освітніх закладів у житті і діяльності Мирослава Антоновича / Г. В. Карась // Слово: Прикарпатський вісник НТШ. – Івано-Франківськ, 2012. – Ч. 2 (18). – С. 117–125.

2013

Карась Г. В. Пісенники українців Східної Словаччини як джерело вивчення буття фольклору в сучасну епоху / Г. В. Карась // Дукля (Пряшів, Словаччина). – 2013. – № 1. – С. 28–41.

Karas H. Phenomenon of «Shchedryk» («Carol of the bells») adapted by Mykola Leontovych in the world communication space in the 20th century / H. Karas // Europäische Fachhochschule. European Applied Sciences. – Stuttgart : ORT Publishing, 2013. – № 1. – С. 23–25.

Карась Г. В. Структурна модель музичної культури української діаспори / Г. В. Карась // Українська музична культура на сучасному етапі: трансформація традиційних і академічних форм : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Прикарпат.

нац. ун-т ім. В. Стефаника, 24–25 квітня 2013 р., м. Івано-Франківськ). – Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. – С. 17–21.

Четвертий Всеукраїнський конкурс молодих вокалістів імені Ірини Маланюк [програма] / упоряд. О. Шуляр, **Г. Карась**; вступна стаття Ганни Карась. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. – 32 с.

Карась Г. В. Музична культури діаспори як інтегральна складова української художньої культури / Г. В. Карась // Взаємозв'язок курсів естетики і художньої культури з викладанням літератури, музики і образотворчого мистецтва в школі : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. 21–22 березня 2013 р., м. Чернігів / наук. ред. В. А. Личковах. – Чернігів : Вид-во «Ієрогліф», 2013. – С. 146–150.

Карась А. В. Структурная модель музыкальной культуры украинской дисапори / А. В. Карась // Europäische Fachhochschule. European Applied Sciences. – Stuttgart : ORT Publishing, 2013. – № 5–1. – С. 28–30.

Карась Г. В. Дискографія музичної Шевченкіани української західної діаспори / Г. В. Карась // Тарас Шевченко і кобзарство : Друга міжнар. наук.-практ. конф. (у рамках Четвертого міжнародного конгресу світового українства), 23–24 серпня 2013 р. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – С. 206–211.

Карась Г. В. Музична культури діаспори як інтегральна складова української художньої культури / Г. В. Карась // Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті «...землякам моїм в Україні і не в Україні... : зб. матер. четвертої Міжнар. наук.-практ. конф. (у рамках Четвертого міжнародного конгресу світового українства). – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – С. 196–199.

Карась Г. В. Музикознавча діяльність Мирона Федоріва на полі реформування церковного співу в контексті декретів Другого Ватиканського Собору / Г. В. Карась // Україна і Ватикан: до і після Другого Ватиканського собору : наук. зб. – К. : УАР, 2013. – С. 372–380.

Karas H. USA Ukrainian diaspora preserving and developing music education traditions of M. Lysenko Higher music institute / Сохранение и развитие традиций музыкального образования Высшего музыкального института им. Н. Лысенко украинской диаспорой США / H. Karas // Transformation of approaches to education in regions of the World: experience of Russia, CIS states, Europe states and the USA. – Volume 1 / ed. by K. Reiss. – New York : CIBUNET Publishing, 2013. – P. 94–105.

Карась Г. В. Перші екранізації опери «Запорожець за Дунаєм» Семена Гулака-Артемівського в контексті доби (до 200-річчя від дня народження українського оперного співака, композитора, актора, драматурга та 150-річчя прем'єри опери) / Г. В. Карась // Ukrainistik in Europa. & Deutschland and die Ukraine = Україністика в Європі. & Німеччина і Україні : у 6 т. / за заг. ред.

Д. Блохин. Т. 6 : зб. наук. праць за матер. IV Міжнар. наук. конгресу в Мюнхені (19–22 квітня 2013 р.). – Мюнхен ; Тернопіль : Астон, 2013. – С. 527–538.

Карась Г. В. Використання обробок українських народних пісень для хору Михайла Гайворонського як навчального матеріалу в класі індивідуального диригування / Г. В. Карась // Хорове мистецтво у вищій школі : проблеми і перспективи професійної підготовки : зб. матер. Всеукр. нак.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 25–26 жовтня 2013 р.) / [ред.-упоряд. Г. Карась, Л. Серганюк]. – Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2013. – С. 43–46.

Карась Г. В. Хорове мистецтво у вищій школі : проблеми і перспективи професійної підготовки : зб. матер. Всеукр. нак.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 25–26 жовтня 2013 р.) / [ред.-упоряд. Г. Карась, Л. Серганюк]. – Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2013. – 131 с.

Карась Г. В. Духовні освітні заклади у житті і творчій діяльності Мирослава Антоновича / Г. В. Карась // Українська музика : наук. часопис / [засн. ЛНМА імені М. В. Лисенка ; гол. ред. І. Пилатюк]. – Львів, 2013. – Число 3 (9). – С. 34–40.

Карась Г. В. IV Міжнародний конгрес до 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка / Г. В. Карась // Свобода (США). – 2013. – № 38. – С. 3.

Карась Г. В. Збереження і розвиток традицій музичної освіти Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка українською діаспорою США / Г. В. Карась // Львівсько-ряшівські наукові зошити / Львівський національний університет імені Івана Франка ; Uniwersytet Rzeszowski. – Львів–Ряшів, 2013. – № 1. – С. 108–121.

Карась Г. В. Хорові обробки гуцульського фольклору композиторів діаспори як джерело пізнання рідної культури у навчально-виховному процесі гірських шкіл / Г. В. Карась // Гірська школа Українських Карпат : наук. фахове видання з пед. наук. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту імені Василя Стефаника, 2013. – № 10. – С. 124–127.

Карась Г. В. Тема голодомору 1932–1933 рр. в Україні в контексті музики постмодерну: на прикладі опери Вірко Балея / Г. В. Карась // Культура і сучасність : альманах. – К. : Міленіум, 2013. – № 2. – С. 102–107.

Карась Г. В. Музикознавча діяльність Мирона Федоріва на полі реформування церковного співу в контексті Декретів Ватиканського Собору / Г. В. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ, 2012–2013. – Вип. 26–27. – С. 58–62.

Карась Г. В. З любов'ю до музики і з Україною в серці / Г. В. Карась // Пастернак М. З Україною в серці : вокально-хорові твори / Мирослав Пастернак. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. – С. 4–5.

Карась Г. В. Музична Шевченкіана у звукозаписах української діаспори на Заході / Г. В. Карась // Українська музика : наук. часопис / [засн. ЛНМА імені М. В. Лисенка ; голов. ред. І. Пилатюк]. – Львів, 2014. – Ч. 2(12). – С. 19–25.

Карась Г. В. Особливості менеджменту української музичної культури в діаспорі / Г. В. Карась // Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття : дискурси і дискусії : зб. наук. праць / упор., ред. : С. Садовенко, З. Босик ; відп. за вип. : В. Шульгіна, В. Кузнєцова. – К. : НАКККіМ, 2014. – С. 21–23.

Карась Г. В. Соціологічні аспекти музичної культури української діаспори / Г. В. Карась // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство / [за ред. О. Смоляка]. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – № 1. – С. 162–169.

Карась Г. В. Музикознавча спадщина Осипа Залеського / Г. В. Карась // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. – Вип. 25. – К. : Міленіум, 2014. – [НАКККіМ]. – С. 29–39.

Карась Г. В. Особливості загальної музичної освіти української діаспори ХХ століття / Г. В. Карась // Педагогічна освіта : теорія і практика : зб. наук. пр. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка, Ін-т педагогіки НАПН України, 2014. – Вип. 1 (16). – С. 278–285.

Карась Г. В. Богослужбове хорове виконавство української діаспори / Г. В. Карась // Laudatio : Ювілейна збірка наукових статей на пошану професора Юрія Ясіновського / упоряд. У. Граб, О. Козарекно, Н. Сиротинська. – Львів : Видавець Тетюк Т. В., 2014. – С. 86–103.

Карась Г. В. Музична культура української діаспори у діалозі культур / Г. В. Карась // Культурно-мистецька освіта як складова художнього простору ХХІ століття : зб. матер. Міжнар. наук.-творч. конф., (Одеса, Київ, Варшава, 30 квітня 2014 р.). – К. : НАКККіМ, 2014. – С. 98–101.

Карась Г. В. Патріарх Йосип Сліпий в контексті музичної культури української діаспори / Г. В. Карась // Актуальна проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. праць. – Вип. XXXII. – К. : Міленіум, 2014. – С. 98–104.

Карась Г. В. Пісенники українців Румунії як джерело вивчення буття фольклору в сучасну епоху / Г. В. Карась // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. – К. : Міленіум, 2014. – № 2. – С. 190–194.

Карась Г. В. Освітньо-педагогічна музична діяльність українців зарубіжжя як засіб вияву і збереження етнокультурної ідентичності / Г. В. Карась //

Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 16–17 жовт. 2014 р. / МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка : заг. ред. В. О. Огнев'юка ; [редкол. : В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, К. Ю. Бацак та ін.]. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – С. 14–24.

Карась А. В. Обработки белорусских народных песен в творчестве Михаила Гайворонского / А. В. Карась // Традиції і сучасні стан культури і мистецтва : матер. Міжнароднай навук.-практ. канф. (28–29 лістапада 2013 г., гор. Мінск) : у 2 ч. – Ч. 1 / уклад. Н. С. Бункевіч [і ін.]; гал. рэд. А. І. Лакотка ; Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі. – Мінск : Права і эканоміка, 2014. – С. 367–370.

Карась Г. В. Українське музичне діаспорознавство як новий напрям сучасного мистецтвознавства / Г. В. Карась // Мистецька культура : історія, теорія, методологія : тези доп. Міжнар. наук. конф. (Львів, 28 листопада 2014 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів, Музично-меморіальний музей С. Крушельницької у Львові ; ред.-упоряд. : О. Осадця, В. Пасічник ; відп. ред. Л. В. Сніцарчук. – Львів, 2014. – С. 76–79.

Карась Г. В. Роль музичного мистецтва у відзначенні діаспорою 1000-ліття хрещення Руси-України (1988) / Г. В. Карась // Україна і Ватикан : зб. наук. праць. – Вип. VI : Проблеми екуменізму в сучасній Україні в контексті «Декрету про екуменізм (21.11.1964 р.)» Другого Ватиканського собору / за заг. ред. С. Р. Кияка. – Івано-Франківськ : ПП Маргітч О. І., 2014. – С. 228–241.

Карась Г. В. Постать Анни Ярославни – королеви Франції в музичній культурі української діаспори в контексті праці Івана Кузич-Березовського «Жінка і держава» / Г. В. Карась // Українознавчі студії. – Івано-Франківськ : Інститут українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, 2014–2015. – Вип.15–16. – С. 197–202.

УЧАСТЬ У НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ

1. Мистецтво і традиційна культура українського зарубіжжя : Міжнародна наукова конференція, (Івано-Франківськ, 10–12 листопада 1992).
2. Українська культура в контексті світових глобалізаційних процесів : Всеукраїнська науково-теоретична конференція, (Київ, 2004).
3. Духовна вісь України: Галичина–Наддніпрянина–Донеччина : Міжнародна наукова конференція, (Івано-Франківськ, 2004).
4. Культуротворча парадигма українського націєтворення : Всеукраїнська науково-практична конференція, (Івано-Франківськ, 2005).
5. Музична культура Західного Поділля : Всеукраїнська науково-теоретична конференція, (Тернопіль, 2005).
6. Етнокультурні процеси в українському урбанізованому середовищі ХХ століття : Міжнародна науково-практична конференція, (Івано-Франківськ, 2006).
7. Українська культура в контексті сучасних наукових досліджень та практичних реалій : Всеукраїнська науково-практична конференція, (Київ, 2006).
8. Міжнародна наукова конференція, присвячена 90-річчю від дня народження М. Антоновича, (Долина, 2007).
9. Мистецька освіта в Україні: традиції, сучасність, перспективи : IV Всеукраїнська науково-практична конференція, (Луганськ, 2007).
10. Музичне виконавство України: національні, релігійні та інтегративні аспекти : Всеукраїнська науково-практична конференція, (Івано-Франківськ, 2007).
11. Наукова конференція з нагоди 80-ліття відомого колекціонера та історика українського звукозапису С. Максимюка, (Надвірна, 2007).
12. Література–Театр–Суспільство : II Міжнародний театральний симпозиум, (Херсон, 2007).
13. Соломія Крушельницька та світовий музичний простір : Всеукраїнська наукова конференція, (Тернопіль, 2007).
14. Інформаційно-культурний простір: європейський вибір України : Міжнародна науково-практична конференція, (Київ, 2007).
15. Творча спадщина М. Леонтовича в українській та світовій культурі і освіті : III Всеукраїнська науково-практична конференція, (Кам'янець-Подільський, 2007).
16. Наукова сесія музикознавчої комісії до 120-ліття композитора В. Барвінського : XVIII наукова сесія Наукового товариства ім. Т. Шевченка, (Львів, 2008).
17. Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес : II Всеукраїнська науково-практична конференція, (Луганськ, 2008).

18. Наукова сесія музикознавчої комісії «Українська музика як чинник єдності національної культури» : XVIII наукова сесія Наукового товариства ім. Т. Шевченка, (Львів, 2008).
19. Українська діаспора в світі і німецька діаспора в Україні : Інтернаціональний симпозиум, (Мюнхен, Німеччина, 2008).
20. «Феноменологія буття людини» в рамках «Ставропігійських філософських студій» : Друга науково-практична конференція, (Львів, 2008).
21. Духовна музика в контексті сучасного хорового виконавства : Міжнародна науково-практична конференція, (Кременець, Тернопільської обл., 2008).
22. Музезнавство і сучасність : науково-краєзнавча конференція, (Тернопіль, 2008).
23. Україна: від самотності – до соборності Всеукраїнська науково-практична конференція, (Київ, 2008).
24. Українство у світі: Україна є там, де живуть українці : Четверта Міжнародна наукова конференція, (Чернігів, 2008).
25. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації : Друга Міжнародна наукова конференція, (Львів, 2008).
26. Українознавство XXI ст.: нові вимоги, проблеми та методологія розвитку : Міжнародна наукова конференція, (Київ, 2008).
27. Видатні постаті науки, культури і освіти України : IV Міжнародна науково-практична конференція, (Київ, 2008).
28. Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи : IV Всеукраїнська науково-практична конференція, (Рівне, 2008).
29. Наукова сесія музикознавчої комісії до 130-річчя композитора С. Людкевича : XIX наукова сесія Наукового товариства ім. Т. Шевченка, (Львів, 2009).
30. Проблеми ідентичності та культурний проект Європи : Міжнародна науково-практична конференція, (Острог, 2009).
31. Українство у світі: Україна є там, де живуть українці : П'ята Міжнародна наукова конференція, (Чернігів, 2009).
32. Український народний музичний інструментарій: історія, теорія і методи дослідження : Міжнародна науково-практична конференція, (Київ, 2009).
33. Екологія простору культури: проблеми та рішення : Міжнародна наукова конференція, (Київ, 2009).
34. Культурно-мистецькі здобутки українського зарубіжжя : Всеукраїнська наукова конференція, (Івано-Франківськ, 2009).
35. Традиційна українська культура Прикарпаття у контексті глобалізаційних процесів : Всеукраїнська наукова конференція, (Івано-Франківськ, 2009).
36. Гуцульщина як історико-культурний феномен : Всеукраїнська наукова конференція, (Коломия, Івано-Франківська обл., 2009).
37. Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології : Третя міжнародна

- науково-творча конференція, (Київ, 2009).
38. А. Кос-Анатольський та українська музична культура : Всеукраїнська наукова конференція, (Львів, 2009).
 39. Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій : П'ята Всеукраїнська науково-практична конференція, (Рівне, 2009).
 40. Мирослав Антонович і його доба : Міжнародна наукова конференція, (Долина, Івано-Франківської обл., 2010).
 41. XXI наукова сесія музикознавчої комісії НТШ (Львів, 2010).
 42. Культура і суспільство XXI століття: духовні, культурологічні, соціальні виміри : Всеукраїнська науково-практична конференція, (Київ, 2010).
 43. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті: сучасний вимір, проекція в майбутнє : III Міжнародний конгрес, (Львів, 2010).
 44. Універсалізм творчої постаті Лесі Дичко та сучасний мистецький контекст : Всеукраїнська науково-практична конференція, (Івано-Франківськ, 2010).
 45. Музикознавча секція НТШ (Львів, 2011).
 46. Німеччина–Україна: історичні, культурно-наукові, економічні зв'язки : Інтернаціональний конгрес, (Мюнхен, Німеччина, 2011).
 47. Україна-Ватикан: державно-церковні відносини в контексті досвіду об'єднаної Європи : V міжнародна наукова конференція, (Галич, 2011).
 48. Українство у світі : Міжнародна наукова конференція, (Чернігів, 2011).
 49. Традиції і сучасний стан культури і мистецтв : Міжнародна науково-практична конференція, (Мінськ, Білорусія, 2011).
 50. Хорове мистецтво України та його подвижники : Регіональна конференція, (Дрогобич, 2011).
 51. П'яті наукові читання музикознавчої комісії НТШ на пошану проф. Ігора Соневицького (Львів, 2011).
 52. Міжнародна наукова конференція до 170-річчя від дня народження Миколи Лисенка (Львів, 2012).
 53. Актуальные проблемы мировой художественной культуры. Памяти профессора У. Д. Розенфельда : Международная научная конференция, (Гродно, Білорусія, 2012).
 54. Міжнародна конференція, присвячена 100-річчю від дня народження Ю. Костюка (Свидник, Словацька Республіка, 2012).
 55. Українсько-німецькі культурні взаємини XVII–XXI сторіч : Міжнародний науково-практичний семінар, (Переяслав-Хмельницький, 2012)
 56. Соломія Крушельницька та українська духовність : Всеукраїнська наукова конференція, (Тернопіль, 2012).
 57. Україна і Ватикан: до і після Другого Ватиканського собору : VI Міжнародна науково-практична конференція, (Житомир, 2012).
 58. Микола Леонтович і сучасна освіта та культура : IV Міжнародна науково-

- практична конференція, (Кам'янець-Подільський, 2012).
59. Гуманитарные науки и современность : VIII Международная научная конференция, (Россия, Москва, 2012)
 60. Януш Корчак *in memoriam* : Міжнародна наукова конференція, (Львів, 2013).
 61. IV Антоновичеві читання» до 96-ї річниці від дня народження музиколога і диригента Мирослава Антоновича та 1025-ліття Хрещення Руси-України : наукова конференція, (НТШ, ЛНМА ім. М. Лисенка, УКУ), Львів, 2013).
 62. XXIV наукова сесія Наукового товариства ім. Шевченка. Івано-Франківський осередок. Мистецтвознавча комісія, (м. Івано-Франківськ, 2013).
 63. Взаємозв'язок курсів естетики і художньої культури з викладанням літератури, музики і образотворчого мистецтва в школі : Всеукраїнська науково-практична конференція, (м. Чернігів, 2013)
 64. Українська музична культура на сучасному етапі: трансформація традиційних і академічних форм : Всеукраїнська науково-практична конференція, (м. Івано-Франківськ, 2013).
 65. Семен Гулак-Артемівський: феномен українського універсалізму : Міжнародна наукова інтернет-конференція (Київ, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної АН України на сайті www.etnolog.org.ua, 2013).
 66. Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті «...землякам моїм в Україні і не в Україні... : четверта Міжнародна науково-практична конференція (у рамках Четвертого міжнародного конгресу світового українства), (Львів, 2013).
 67. Тарас Шевченко і кобзарство : Друга міжнародна науково-практична конференція (у рамках Четвертого міжнародного конгресу світового українства), (Львів, 2013).
 68. Карпати-Аппалачі: формування особистості в контексті сталого розвитку гірських регіонів : II Міжнародна спільна українсько-американська науково-практична конференція, (м. Івано-Франківськ, 2013).
 69. Патріарх Йосип Сліпий і сучасність : Міжнародна наукова конференція, (м. Івано-Франківськ, 2013).
 70. Хорове мистецтво у вищій школі: проблеми і перспективи професійної підготовки : Всеукраїнська науково-практична конференція, (м. Івано-Франківськ, 2013).
 71. Галицьке боярство-шляхта на тлі історії України і світу в XIX–XXI століттях : Всеукраїнська науково-практична конференція, (м. Івано-Франківськ–с. Березів, 2013).
 72. Традиции и современное состояние культуры и искусств : Международная научно-практическая конференция, (Минск, Беларусь, 2013).

73. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: дискурси та дискусії : V Міжнародна науково-практична конференція, (м. Київ, 2013).
74. IV Антоновичеві читання» до 97-ї річниці від дня народження музиколога і диригента Мирослава Антоновича : наукова конференція (НТШ, ЛНМА ім. М. Лисенка, УКУ), (Львів, 2014).
75. XXIV наукова сесія Наукового товариства ім. Шевченка. Івано-Франківський осередок. Мистецтвознавча комісія, (м. Івано-Франківськ, 2014).
76. Конференція викладачів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за 2013 рік, (Івано-Франківськ, 2014).
77. Культурно-мистецька освіта як складова художнього простору XXI століття : Третя Міжнародна науково-творча конференція, (м. Одеса-Київ-Варшава, НАКККіМ, 2014 р.).
78. Профессиональная подготовка вокалистов: проблемы, опыт, перспективы VIII Международная научно-практическая конференция (Государственный музыкально-педагогический институт имени М. М. Ипполитова-Иванова), (Москва, Россия, 2014).
79. Українська діаспора: проблеми дослідження VI Міжнародна наукова конференція (Національний університет «Острозька академія»), (Острог, 2014).
80. Мистецька освіта в класичному Університеті (десятиліття факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка) : науково-практична конференція, (м. Львів, 2014).
81. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття : Міжнародна науково-практична конференція, (м. Київ, Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014).
82. Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі : X Всеукраїнська науково-практична конференція, (Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, 2014).
83. Україна і Ватикан: проблеми екуменізму в сучасній Україні в контексті Декрету про екуменізм (21.11.1964 р.) Другого Ватиканського Собору : VII Міжнародна науково-практична конференція, (м. Івано-Франківськ, 2014).
84. Мистецька культура: історія. теорія, методологія : Міжнародна наукова конференція, (м. Львів, 2014).
85. Педагогіка мистецтва і мистецтво педагогічної дії : XII Міжнародні педагогічно-мистецькі читання пам'яті професора О. П. Рудницької, (м. Київ, 2014).
86. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: формування громадянського суспільства : VI Міжнародна науково-практична конференція, (м. Київ, 2014).

- 87.Музина культура української діаспори як соціокультурний феномен ХХ ст. : презентація монографії та доповідь на пленарному засіданні наукової конференції викладачів Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2015.
- 88.Наукова конференція викладачів Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2015 р. (секційне засідання).
- 89.Засідання музикознавчої комісії НТШ (м. Львів, 2015).
- 90.Музыкальная культура в теоретическом и прикладном измерении : Международная научно-методическая конференция, (Кемерово, Россия, 2015).

НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО ДИСЕРТАЦІЙНИМИ ТА МАГІСТЕРСЬКИМИ ДОСЛІДЖЕННЯМИ

Обух Л. В. Провідні тенденції української музичної освіти західної діаспори (початок ХХ – ХХІ ст.) : дис. ... канд. мистецтвознавства 26.00.01 «Теорія та історія культури (мистецтвознавство)» / Обух Людмила Василівна. – Івано-Франківськ, 2014. – 273 с. *Наук. кер. – канд. пед. наук, доц. Г. В. Карась*

Магістерські роботи, захищені під керівництвом Ганни Карась

Повзанюк Ольга Іванівна. Композиційно-стильові особливості Літургій М. Леонтовича та К. Стеценка. – 1999.

Новицька Ольга Сергіївна. Тенденції розвитку хорового виконавства української західної діаспори другої половини ХХ ст. – 2005.

Парандій Світлана Михайлівна «Постать Андрія Гнатишина в контексті української музичної культури. – 2006.

Семенішин Уляна Михайлівна. Жанрово-стилістичні особливості релігійних творів Олександра Кошиця. – 2006.

Бендус Олеся Мирославівна. Українська дитяча опера у творчості композиторів західної діаспори ХХ ст.: статика і динаміка жанру. – 2007.

Гродзінська Оксана Іванівна. Традиції Львівської фортепіанної школи в контексті розвитку виконавства та освіти в українській західній діаспорі ХХ ст. – 2007.

Гушпіт Тетяна Володимирівна. Мистецька діяльність Остапа Пицка в контексті музичної культури української західної культури. (Робота визнана переможцем на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт). – 2008.

Чабан Ірина Ярославівна. Українська духовна музика у творчій спадщині Мирона Федоріва. – 2008.

Яцюк Галина Василівна. Дитяче хорове мистецтво української західної діаспори: історико-джерелознавчий та виконавський аспекти. – 2009.

Звіздарик Ельвіна Василівна. Генеза українського церковного співу: історико-культурологічний та музикознавчий аспекти. – 2010.

Бурденкова Ліда Валеріївна. Культурно-мистецька діяльність Павла Маценка в контексті української музичної культури. – 2011.

Чигер Олег Олександрович. Йосип Гошуляк: творчий портрет на тлі епохи. – 2011.

Хабаль Віра Михайлівна. Універсум Дарії Гординської-Каранович через призму теорії пасіонарності. – 2011.

Тимків Віта. Культурно-мистецька діяльність Осипа Залеського в аспекті проблеми національного. – 2012.

Галько Лілія Володимирівна. Духове мистецтво української західної діаспори: виконавський та композиторський аспекти. – 2013.

Стиславський Юрій Іванович. Культурно-мистецька діяльність Юрія Костюка в контексті націєтворчих процесів української музичної культури. – 2013.

Боштан Віктор Валентинович. Психологічний вплив музики на особистість: історичні, теоретичні і практичні аспекти. – 2014.

Пришляк Софія Євгенівна. Використання хорової спадщини української діаспори в сучасному навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи України. – 2015.

Труш Тетяна Валеріївна. Актуалізація фортепіанної літератури української діаспори в навчально-виховному процесі учнів дитячих музичних шкіл України. – 2015.

ВІДГУКИ НА КАНДИДАТСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ

Розгорнутий відгук-рецензія на дисертацію Москвічової Юлії Олександрівни «Соціокультурна динаміка розвитку Вінниччини періоду незалежності України (1991–2014 рр.)», представленої на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – Теорія та історія культури. – Івано-Франківськ, 2014. – 310 с.

ВІДГУКИ НА АВТОРЕФЕРАТИ ДОКТОРСЬКИХ ТА КАНДИДАТСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ

1. *Стратан-Артишкова Тетяна Борисівна*. Теоретичні і методичні основи творчо-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва в системі вищої педагогічної освіти : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Т. Б. Стратан-Артишкова. – К., 2015. – 43 с.
2. *Ватаманюк Галина Петрівна*. Формування комунікативних умінь старших дошкільників у процесі музично-ігрової діяльності : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата пед. наук : спец. 13.00.08 «Дошкільна педагогіка» / Г. П. Ватаманюк. – К., 2015. – 20 с.
3. *Динікова Лілія Шерифівна*. Діяльність Ісмаїла Гаспринського в контексті міжкультурних комунікацій кримськотатарського суспільства в кінці ХІХ – на початку ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата культурології за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Л. Ш. Динікова. – К., 2014. – 20 с.
4. *Ковальова Катерина Вікторівна*. Педагогічні умови формування комунікативної компетентності майбутніх інженерів-аграрників : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / К. В. Ковальова. – К., 2015. – 20 с.
5. *Колесник Олена Сергіївна*. Художня інтерпретація як феномен культури : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора культурології : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / О. С. Колесник. – К., 2015. – 40 с.
6. *Москвічова Юлія Олександрівна*. Соціокультурна динаміка розвитку Вінниччини періоду незалежності України (1991–2014 рр.) : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Ю. О. Москвічова. – Івано-Франківськ, 2015. – 19 с.
7. *Опанасюк Олександр Петрович*. Іntenціональність у просторі культури: засади, принципи, функції : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / О. П. Опанасюк. – К., 2015. – 40 с.
8. *Сичова Олена Віталіївна*. Мистецькі фестивалі в соціокультурному просторі малих і середніх міст сучасної України : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / О. В. Сичова. – К., 2015. – 20 с.
9. *Солов'яненко Анатолій Анатолійович*. Оперна режисура як феномен української культури ХХ – початку ХХІ ст. : автореф. дис. на здобуття

наукового ступеня доктора мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / А. А. Солов'яненко. – К., 2015. – 40 с.

РЕЦЕНЗІЇ НА ВИДАННЯ

1. *Рецензія* на нотне видання: Гуцульський ансамбль пісні і танцю. Концертний репертуар Державного Гуцульського ансамблю пісні і танцю / упоряд., обробки, аранжування, музичне оформлення П. Князевича. – Івано-Франківськ, 2004.
2. *Рецензія* на збірку: Безкоровайний В. П'єси на українські теми для фортепіано в чотири руки / Василь Безкоровайний. – Сімферополь : ДП «Вид-во «Таврія», 2009.
3. *Рецензія* на навчальний посібник: Бурлацькі та чумацькі пісні / ред.-уклад. Плішка Андрій Володимирович. – Чернівці, 2010.
4. *Рецензія* на навчальний посібник: Буковинські композитори / ред.-уклад. Плішка Андрій Володимирович. – Чернівці, 2010.
5. *Рецензія* на нотне видання: Херувимська пісня України та її діаспори : Антологія / упор. Ганна Куземська, Дмитро Редчук ; муз. ред. Оксана Ярмак / видання парафії Св. Архистратига Михаїла, Київ (Пирогів). – К. : КЖД «Софія», 2010. – 516 с., 140 іл.
6. *Рецензія* на збірку вокально-хорових творів: «Сад пісень Маркіяна» / авт.-уклад. Біркова Євгенія Миколаївна. – Івано-Франківськ, 2011.
7. *Рецензія* на науковий збірник: Роль сприйняття мистецтва у формуванні особистості та суспільного етосу / гол. ред. Г. Гжибек – Львів ; Rzeszów, 2014. – 208 с.
8. *Рецензія* на навчальний посібник: Вокальні твори українських композиторів на вірші Тараса Григоровича Шевченка – з репертуару народного артиста України Володимира Піруса / упоряд. В. С. Пірус та В. В. Пірус. – Івано-Франківськ, 2014.
9. **Карась Г.** Визначна праця про Володимира Гнатюка через чверть століття в Україні / Г. Карась // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ, 2012–2013.– Вип. 26–27. – С. 381–382. – *Рец. на кн.* : Мушинка М. Володимир Гнатюк. Життя та його діяльність в галузі фольклористики, літературознавства та мовознавства / М. Мушинка. – Вид. 2-ге, доп. та переробл. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 384 с.
10. *Рецензія* на колективну монографію: Музична україністика: європейський контекст / ред.-упоряд. Л. М. Опарик. – Івано-Франківськ, 2015. – 350 с.
11. *Рецензія* на монографію: Музично-театральне життя Станиславова (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.) / Мирон Черепанин та Леся Романюк. – Івано-Франківськ, 2015.
12. *Рецензія* на збірку вокальних творів для жіночого голосу: «Прогуділа хуртовина» / Євгенія Біркова. – Івано-Франківськ, 2015.

БІБЛІОГРАФІЯ ПРО ГАННУ КАРАСЬ

Ростова Л. Пять дней в Прикарпатье / Л. Ростова // Советская женщина. – Москва, 1990. – № 2. – С. 38–40.

Лецишин С. Повік не зів'яне «Певоцвіт» / С. Лецишин // Західний кур'єр. – 1994. – 11 лист. – С. 6.

Заник В. Місто культурне: чотири роки формування обличчя (інтерв'ю з Г. Карась) / Вероніка Заник // Західний кур'єр. – 1999. – 3 груд. – С. 3.

Ruth Herrmann. Kontakte in die alte Heimat. Bericht über die Studienfahrt nach Lemberg, Stanislau und Tarnopol vom 23.–30 Juni 1998 / Ruth Herrmann // Zeitweiser der Galiziendeutschen. 1999 / red. Von Leopold Rindt. – Stuttgart, 1999. – P. 168–181.

Hans Chistian Heinz. Kontakte in die alte Heimat. Bericht über die Studienfahrt per Bus nach Galizien vom 18.–28 Mai 1999 / Hans Chistian Heinz // Zeitweiser der Galiziendeutschen. 2000 / red. Von Leopold Rindt. – Stuttgart, 2000. – P. 264–294.

Rudolf Mohr. Bericht über die Studienreise für ukrainische Deutschlehrer, Kommunalpolitiker und Studenten, veranstaltet vom Hilfskomitee der Galiziendeutschen in Zusammenarbeit mit der Landsmannschaft Weichsel-Warthe (LWW) vom 17.–31/ Juli 1999 / Rudolf Mohr // Zeitweiser der Galiziendeutschen. 2000 / red. Von Leopold Rindt. – Stuttgart, 2000. – P. 297–326.

Карась Ганна // «Просвіта» Івано-Франківська: минуле й сучасне. – Івано-Франківськ : Сіверсія, 2000. – С.114–115.

Заник В. Ми цікаві тим, що ми різні (інтерв'ю з Г. Карась) / Вероніка Заник // Західний кур'єр. – 2001. – 11–17 жовт. – С. 2.

Карась Ганна // Арсенич П. Краєзнавці Прикарпаття : довідник / П. Арсенич, Б. Гаврилів, Ю. Угорчак. – Івано-Франківськ : Плай, 2002. – С. 41.

Współpraca kulturalna. Wizyta w Iwanofrankiwsku // Dziennik Bałtycki. – Kaszuby, 2002. – 6 czerwca.

Oskar Wolf. Kontakte in die alte Heimat. Bericht über die Studienfahrt von ukrainischen Professoren, Deutschlehrern, Germanistik-Studenten und Kommunalpolitikern durch Deutschland vom 29. Juni bis 13/ Juli 2001 / Oskar Wolf // Zeitweiser der Galiziendeutschen. 2002. – Stuttgart, 2002. – P. 188–209.

Теличко А. Шедевр на сцені облдрамтеатру / Анатолій Теличко // Анонс-контракт. – 2002. – 10–17 січ. – С. 11.

Карась Ганна // Вчені Прикарпаття : біографічний довідник (XX–XXI ст.). – Брошнів : Таля, 2003. – С. 258.

Карась Ганна Василівна // Івано-Франківський осередок Наукового товариства ім. Шевченка : біобібліографічний покажчик (2000–2008) / ред.-упоряд. В. Мойсишин. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. – С. 193–196.

Карась Ганна // Івано-Франківськ. Енциклопедичний словник / авт.-упор. : Карась Ганна, Діда Роман, Головатий Михайло, Гаврилів Богдан. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2010. – С. 210.

Васильок Я. Перший літопис Івано-Франківська : [про презентацію енциклопед. слов. «Івано-Франківськ»] / Я. Васильок // Нова Зоря. – 2010. – 30 верес. (№ 19). – С. 12.

Зоріна Л. Довідник із доповненням : [про презентацію енциклопед. слов. «Івано-Франківськ»] / Л. Зоріна // Галицька Просвіта. – 2010. – 14 жовт. (№ 38). – С. 4.

Зоріна Л. Івано-Франківськ має унікальний фоліант про себе : [про презентацію енциклопед. слов. «Івано-Франківськ»] / Л. Зоріна // Вечірній Івано-Франківськ. – 2010. – 7 жовт. (№ 31). – С. 13.

Зоріна Л. Унікальне видання : [про презентацію енциклопед. слов. «Івано-Франківськ»] / Л. Зоріна // Світ молоді. – 2010. – 7 жовт. (№ 40). – С. 4.

Гнатишин-Скульська К. Жінка – лідер // Гнатишин-Скульська К. Славні люди нашого міста / Квітослава Гнатишин-Скульська. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. – С. 8–10.

Осінь музична імпреза Ганни Карась в обласній бібліотеці [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.if.ua/posts/1380110320.html>.

Фернега З. Володарка премії ім. Д. Січинського : [презентація кн. «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття» Г. Карась] / З. Фернега // Галицька Просвіта. – 2013. – 10 жовт. (№ 41). – С. 4.

Худик Л. Не стільки монографія, скільки енциклопедія музичної культури української діаспори : [про кн. Г. Карась «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття», презентація якої відбудеться в ОУНБ ім. І. Франка] / Л. Худик // Галицька Просвіта. – 2013. – 12 верес. (№ 37). – С. 2.

Карась Ганна // Просвіта Івано-Франківська : минуле й сучасне : у двох книгах. – Книга 2-га / за ред. проф. В. Бойка. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2014. – С. 363–365.

Чернець В. Г. Берегиня української музикології / В. Г. Чернець // Синергетична парадигма простору культури : монографія / наук.-ред. колегія : В. Д. Шультінпа (наук. ред.), І. В. Кузнєцова (наук. ред., відп. за вип.), О. В. Яковлев (упоряд.). – К. : НАКККіМ, 2014 – С. 4.

ВИБРАНІ ПУБЛІКАЦІЇ ПРО НАУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ГАННИ КАРАСЬ

Рецензія на монографію Ганни Карась «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття»

«Нашого цвіту по цілому світу» – ця лірична максима має не лише поетично-емоційне забарвлення, але може служити гаслом для цілого блоку гуманітарних досліджень: взаємодія розмаїтих національних культур у різних історичних ситуаціях та обставинах, в тому числі – в екстремальних умовах еміграції, коли освіта, наука, мистецтво, плекання культурного життя, традиції і звичаї, перенесені в зовсім інше середовище, вельми часто виявляються засобом збереження своєї національної ідентичності в умовах, щонайбільш несприятливих для цього, представляє собою маловивчений і часто недооцінений пласт української духовності.

А враховувати його в повному обсязі варто було б хоча б тому, що багатовікова трагічна історія нашої держави нераз зумовлювала надто інтенсивну еміграцію (іноді й насильну) та утворення потужної діаспори як на Сході, так і на Заході. Доволі часто в потік еміграції потрапляла й інтелігенція, що, звісно, не полишала своєї наукової, просвітницької, творчої діяльності й поза межами рідного краю. Таким чином, утворюється достатньо диференційоване інтелектуально-художнє середовище українців в багатьох країнах світу, та серед них вирізняються деякі особливо вагомі історично складені осередки, такі як Прага, Відень, Мюнхен, Варшава, Торонто, Вініпег, Нью-Йорк і деякі інші міста Європи та Америки. Можна було б навіть висунути гіпотезу про те, що в окремі, особливо напружені періоди української історії, коли з тієї чи іншої причини національна культура не могла у власній державі розвиватись повноцінно, саме діаспора з її більш демократичним і вільним становищем в чужій державі виконувала компенсаторну функцію в еволюції духовності, заповнюючи ті штучні прогалини, які виникли з політичних чи якихось інших міркувань, та істотно деформували природній плин її розвитку.

З цього огляду монографія п. Ганни Карась, присвячене такій цікавій і недостатньо вивченій темі, як музичне мистецтво західної української діаспори, що репрезентує вельми широкий спектр артефактів і подій, тим більше з власною концепцією комплексного аналізу та оцінки цього мистецтва в контексті культуротворчого процесу, видається вельми актуальним та переконливим у своїх висновках. Залучаючи для обґрунтування власної класифікації рівнів глибини і оригінальності осмислення національної традиції в інонаціональному середовищі праці провідних українських філософів, культурологів, мистецтвознавців, музикознавців тощо, авторка водночас створює цілком самостійну, логічно вибудовану і доведену систему. Запропоновані нею розділи не просто представляють послідовний ряд фактів, дат, подій і особистостей – хоча і це само собою теж надзвичайно важлива частина дослідження! – а глибоко обумовлені суспільно-психологічними, особистісними та культуротворчими процесами певних історичних періодів та середовищ форми збереження національної самоідентичності. Саме так трактується дефініція основних періодів розвитку музичної культури західної діаспори, які п. Карась окреслює на основі вибраної нею теорії стадіяльності та

типології культур, що дозволяє не змішувати період (як хронологічну визначеність) і стадію (як якісний щабель процесу). При тім, користуючись теорією про чотири хвилі української еміграції, вона характеризує їх соціокультурологічною термінологією, вирізняючи стабілізаційно-аматорський, організаційно-консолідаційний з рисами професіональності, аналітико-професійний та останній – інтегративно-трансформаційний періоди.

В зв'язку з такою багатоаспектною філософсько-естетичною концепцією авторка зібрала надзвичайно об'ємний матеріал, уклала його вельми послідовно, як в історичному, так і в територіальному аспекті, як також і за видами музично-просвітницької, освітньої, виконавської, творчої діяльності, представила обширний компендіум архівного і пресового матеріалу, в зв'язку з чим можна переконливо стверджувати, що такої повної, всеохопної панорами культурно-музичних здобутків української західної діаспори, до того ж структурованої за новітніми культурологічними та соціокультурними принципами, ще не було в нашій науці.

Все вищенаведене дозволяє безсумнівно рекомендувати монографію Ганни Карась «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття» до друку як цінне наукове надбання, що заповнює суттєві прогалини у вітчизняній культурології та музикознавстві.

Кияновська Любов Олександрівна

доктор мистецтвознавства, професор,

завідувач кафедри історії музики

Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка

**Перша монографія про музичну культуру
закордонного українства**

Рецензія на монографію Ганни Карась «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття»

Українців прийнято вважати одним з найбільш музикальних народів Європи. Та музичне життя процвітало не лише в Україні, але й за її межами, де, за оцінками спеціалістів, сьогодні живе понад двадцять мільйонів людей українського походження. На жаль, досі не було публікації, яка б подала вичерпну характеристику музичного життя закордонних українців, або як нині прийнято казати – *української діаспори*. Цю прогалину заповнила понад тисячу сторінкова монографія музикознавця Ганни Василівни Карась – професора Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника в Івано-Франківську «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття».

Це перша музично-джерелознавча монографія, присвячена цій темі. Її актуальність полягає у відтворенні цілісності українського культурного простору, який в силу складних історично-соціальних та політичних умов

XX ст. був розшматований і викривлений. Робота є суттєвим внеском у розробку нової парадигми української музичної культури, складовою частиною якої є її діаспорна гілка. Вона розробляє один з найбільш пріоритних та перспективних у галузі гуманітарних досліджень новий напрямок науки – *українське музичне діаспорознавство* (*Ucrainica musica diasporiana*).

Внаслідок здійсненої архівно-пошукової праці, яка свідчить про багатолітню комплексну архівно-пошукову працю в бібліотеках, архівах, музеях України та за кордоном, автору вдалося віднайти унікальні рукописні та друковані джерела, які вводяться вперше в науковий світ. Цінним добутком роботи є впорядкування великої нотографії та дискографії, що свідчать про багату спадщину діаспори. Значний обсяг фактичного матеріалу та його систематизація дали можливість автору вивчити великий спектр проблем музичної культури української діаспори XX ст. в широких географічних (країни Європи, Америки, Австралії та ін.) та часових (з кінця XIX ст. до сучасності) обширах. Опираючись на фундаментальні праці вчених в різних галузях гуманітарних наук (філософів, істориків, соціологів, культурологів, психологів, мистецтвознавців, музикознавців, педагогів та ін.), дослідниці вдалося вибудувати методологічні засади буття українців у світі.

Авторка прослідковує передумови виникнення музичної культури української діаспори; характеризує основні етапи її розвитку в контексті еміграційних хвиль; відзначає роль провідних митців у збереженні та розвитку надбань музичної культури. Соціокультурні виміри культурно-мистецького життя української діаспори Г. В. Карась подає через аналіз діяльності громадсько-політичних, просвітницько-культурних об'єднань та організацій, осередків музичної культури, їх ролі в налагодженні культурницького життя еміграції.

Зміст монографії розподілено до п'ятих тематичних розділів та 22 підрозділів. Перший розділ автор присвятила теоретичним та історіографічним питанням: що таке українська діаспора, хто досліджував її музичну культуру і де знаходиться її джерельна база, як формувалося закордонне українство і якими хвилями воно проходило в XX столітті тощо. Тут же вона виявила й описала цілий ряд музичних фондів, на які досі ніхто не звертав уваги, між ними фонд Володимира Стон-Балтаровича у Львівській національній науковій бібліотеці ім. Стефаника, фонд Софії Дністрянської в Закарпатському краєзнавчому музеї, фонд Юрія Костюка в Музеї української культури в Свиднику та багато інших. Основна увага тут зосереджена на розгляді виконавського мистецтва українців за кордоном (хорового, вокального, інструментального, музично-драматичного тощо), творчості композиторів різних стилів і напрямків, проблемам музичної освіти та музикознавства.

В другому розділі дослідниця розглянула соціокультурні виміри культурно-мистецького життя української діаспори: жіночі, молодіжні, земляцькі організації та їх вплив на плекання української музики. Більш детально авторка зупинилася на ролі церкви в зберіганні духовних традицій, діяльності окремих музичних товариств, хорів та театрів, які виникали в майже кожній країні, де жили українці більшими громадами. У міжвоєнний період головним центром музичного життя української діаспори Г. Карась вважає Чехословаччину, де після Першої світової війни у концентраційних таборах

(Німецьке Яблонне, Ліберець, Йозефов, Святоборжце) опинилось понад 20 000 військовополонених українців. В кожному таборі в рамках культурно-громадської діяльності виникали хори, оркестри, танцювальні колективи, театри тощо. На початку 20-х років музичним центром українців стала Прага, де завдяки щедрості чехословацького уряду (зокрема президента Т. Г. Масарика) були засновані три українські виші. Найвизначнішим був Український високий педагогічний інститут ім. М. Драгоманова, в якому музика була на першому місці. В недалеких Подєбрадах діяла Українська господарська академія, а при ній – кілька хорів, оркестрів та театральних груп.

На високому рівні було українське музичне життя в країнах Західної Європи, США та Канади. Авторка дає про це переконливі докази. У післявоєнний період майже вся українська музична еліта емігрувала з Чехії спочатку в Австрію, пізніше – Німеччину та за океан. У Європі, Америці та Австралії діяли сотні українських хорів, оркестрів, десятки українських музичних товариств і навіть окремих шкіл та інститутів. Більш детально дослідниця зупиняється на святкуванні українською діаспорою 1000-ліття хрещення Русі-України 1988 року. Високу оцінку вона дає українському музичному життю у Польщі (хор «Журавлі») та Словаччині (оперета Українського національного театру та Піддуклянський український народний ансамбль у Пряшеві, Музично-драматичний ансамбль ім. Т. Г. Шевченка в Братиславі, музичні фестивалі у Свиднику, Меджилабірцях, Бардієві, Камйонці, Гуменному, Сніні, Кошицях). У зв'язку з тим авторка називає десятки прізвищ, однак, на її думку однією з ключових фігур українського хорового мистецтва у післявоєнній Чехо-Словаччині є Левко Довгович (с. 301), а одним з найбільш талановитих молодих оперно-симфонічних диригентів Словаччини є українець Ігор Довгович (с. 455).

Третій розділ Г. Карась присвятила аналізу творчості композиторів діаспори в жанрово-стильових проєкціях. Домінуючим жанром вона вважає вокально-хорову музику композиторів Андрія Гнатишина (Відень), Нестора Нижанківського, Зиновія Лиська, Федора Якименка (Прага), Стефанії Туркевич (Англія), Михайла Гайворонського, Олександра Кошиця, Василя Безкоровайного, Антона Рудницького, Ігоря Соневицького (США), Степана Сп'єха (Німеччина), Івана-Богдана Весоловського, Павла Маценка, Юрія Фіала (Канада), Мар'яна Кузана (Франція) та цілого ряду інших. Чимало уваги приділено обробкам народних пісень, церковній, симфонічній, фортепіанній, скрипковій, бандурній, театральній, оперній, балетній та іншим видам музики. Перелік творів українських композиторів інколи переростає в окремі нариси, в яких автор перераховує і ті найдрібніші твори, подавши про них точні бібліографічні дані.

В четвертому розділі авторка розглянула музично-педагогічну освіту та музикознавство української діаспори. Г. Карась доводить, що де б у світі не були українці більшими чи меншими групами, вони в першу чергу будували церкви, а при них початкові школи, в яких крім української мови, літератури та історії основний наголос ставився на вивчення української пісні. Перша така школа на американському континенті була заснована у м. Шенандоа (США) в 1893 році. Поступово ці школи переростали у середні та навіть у вищі навчальні заклади. Українська музика в них завжди грала першорядну роль, про

що автор наводить безліч фактів з різних країн світу. Найвищими установами плекання рідної мови і культури після Другої світової війни стали кафедри та інститути українознавства при найпрестижніших університетах. Їх кульмінацією стало заснування Українського музичного інституту в Нью-Йорку (1952) з численними відділеннями в США і Канаді.

Символом української музики на Заході була бандура. В багатьох країнах засновуються кобзарські курси, семінари, школи, капели бандуристів, а в США виходив спеціальний журнал «Бандура». Авторка наводить довідки про понад сто музичних педагогів з різних країн світу.

Значна увага в монографії присвячена музикознавству, музичній критиці та публіцистиці. Високу оцінку дослідниця дає двом українським науковим з'їздам, що проходили в Празі (1926, 1932), науковим дослідженням в різних напрямках музикознавства, дискографії, фонозаписам української музики, українській музиці по радіо, телебаченні та інших в засобах масової інформації, включаючи Інтернет. В підрозділі «Музичний фольклор та етнографія в автохтонних українських землях» Г. Карась доволі детально розглянула цю тему і на Пряшівщині, зупинившись на таких постатях як В. Гнатюк, І. Панькевич, Ю. Костюк, Ю. Цимбора, А. Дулеба, А. Каршко, М. Гиряк, І. Чижмар, Ю. Харитун, М. Мушинка та інших.

Привертає увагу п'ятий розділ монографії, який присвячений музичній культурі української західної діаспори ХХ ст. через призму «діалогу культур». Авторка розглядає тут взаємовпливи музичних культур української діаспори та автохтонного населення багатьох країн світу, показує значний внесок українців у світову музичну культуру. У другому підрозділі цього розділу проаналізовано кризи і перспективи культурного діалогу біному «Україна – діаспора»; відзначено особливості діалогу впродовж століття, виокремлено здобутки та проблеми сучасного стану цих взаємин. Тут дослідниця, крім іншого, розглянула вплив української музики на культуру автохтонного населення країн світу, детально прокоментувала взаємини українських музичних товариств та окремих музикантів з аналогічними товариствами Австралії, США, Аргентини, Бельгії, Болгарії, Великої Британії, Греції, Данії, Ізраїлю, Іспанії, Італії, Канаді, Німеччини, Польщі, Румунії, Франції, Чехії, Словаччини, Швейцарії, Японії та інших. Дослідниця при цьому згадує імена сотень українських музикантів, які працювали в театрах та музичних установах даних країн, очолювали музичні товариства, брали участь у музичних конкурсах, фестивалях, викладали в музичних школах тощо. На жаль в радянській період ті взаємини зовсім не досліджувались (з винятком т. зв. «прогресивних» організацій, тобто комуністичних). Праця Г. В. Карась і в цьому відношенні є піонерською. На повну силу ці взаємини розгорнулися лише після проголошення незалежності України.

Про величезну науково-пошукову роботу автора свідчить список використаних джерел і літератури, який охоплює понад чотири з половиною тисяч позицій. Це, в основному архіви та бібліотеки Львова, Ужгорода, Івано-Франківська, Києва та майже всіх областей України, а також Мюнхена, Парижа, Нью-Йорка, Праги, Свидника тощо. В кожному з них дослідниця підняла нові, до того часу невідомі музичні матеріали. Особливо багато таких матеріалів виявлено у Центральному державному архіві в Празі та

Центральному державному архіві вищих органів влади й управління України в Києві (в обох знаходяться сотні фондів українських музичних установ та організацій, що діяли у міжвоєнний та воєнний періоди у Чехословаччині). Список наукової літератури і публіцистики містить понад дві тисячі праць.

В окремі підрозділи списку джерел Г. Карась виділила нотографію (це опис більше 700 нотних збірників) та дискографію (опис більше 300 грампластинок та компакт-дисків української музики (народні та авторські пісні, арії з опер у виконанні окремих вокалістів, хорів та оркестрів), починаючи записами вокальних творів Модеста Менцинського, записаними у Стокгольмі та Берліні 1910 року і завершуючи компакт-дисками «Сучасні трансформації української музики», виданими у Канаді 1999 року.

Майбутнім дослідникам цієї теми в добрій пригоді стане не тільки список архівних джерел та літератури, але й іменний та географічний покажчики, якими завершується монографія.

Наукову новизну монографії визначає вперше запропонована в українському мистецтвознавстві спроба комплексного аналізу та оцінки музичної культури західної діаспори ХХ століття, як осмислюється як цілісне явище. Практична цінність монографії полягає в поглибленні та розширенні наявних в українській науці знань про специфіку функціонування національної культури за межами України; у введенні до наукового обігу та культурологічної практики невідомих або маловідомих в Україні артефактів, персональній української діаспори; можливості використання її в навчально-виховному процесі, зокрема в лекційних курсах з історії української музики, вокально-хорового та інструментального виконавства. Концептуальні підходи роботи можуть слугувати для подальшої розробки проблем національної екзистенції зарубіжних українців, осмислення психології творчості митців-емігрантів, наукового вивчення різноманітних жанрів художньої культури українців за межами рідної землі.

В цілому наукова праця Г. В. Карась справляє враження своєчасного і глибокого проникнення у серцевину важливої гуманітарно-культурологічної проблеми, що має безперечну соціальну вагомість. Очевидно, що ця монографія дуже своєчасна наукова робота, яка спирається на глибокі теоретичні розробки, конкретно-соціологічний та культурологічний аналіз. Вважаю, що вона, безперечно, повинна викликати інтерес у науковців, викладачів і студентів, яким її щиро рекомендую.

Микола Іванович Мушинка

докторфілологічних наук, професор,

академік НАН України

Пряшів (Словаччина)

Галабурда-Чигирин Марічка. Все про музичну культури української діаспори

Подорожуючи Україною, я запізналася з багатьма земляками, цікавими, менше цікавими, з співаками, політиками, письменниками, кіно-акторами, театральними артистами, – а нещодавно заприятелювала (хай живе інтернетська мережа) з професором Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – Ганною Карась з Івано-Франківська.

Яким було моє здивування, коли делегація Івано-Франківщини на чолі з паном Михайлом Вишиванюком, яка прилетіла на XIV Здвиг Українців Австралії у червні минулого 2013 року, вручила від неї подарунок – видану нещодавно монографію під заголовком «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття». Або «Ukrainica musica diasporiana».

Ця велика за обсягом праця (1164 сторінок), вперше репрезентує доробок українських музикантів (виконавців, композиторів, педагогів, музикознавців) зі всіх континентів світу. Авторка встановила більше двох з половиною тисяч прізвищ українських діячів, які, незважаючи на складні обставини життя, творили українське музичне мистецтво і представляли його перед народами країн, де проживали.

Ганна Карась впродовж багатьох років працювала в архівах і бібліотеках, музеях і культурних центрах Німеччини, зокрема в бібліотеці Українського Вільного Університету, Чехії в Центральному Державному архіві в Празі, Словаччини, – Музей Української Культури в Свиднику, в Франції в бібліотеці ім. Симона Петлюри, в Білорусії, в Україні, опрацьовувала матеріали з Канади, США, Австралії, а тому нею зібрано велику джерельну базу (майже 5 тисяч позицій), яка допомогла їй створити справжню енциклопедію музичного життя українців за кордоном впродовж ХХ століття. Ганна Карась здійснила, як вона каже, реконструкцію, більш, як столітнього життя українців за кордоном України.

Відродно, що дослідниця висвітлює музичне життя українців Австралії, (на стр. 102, 103,) і в 5-тому розділі (стр. 868 до 870). Зокрема авторка пише про музично-драматичні та оперні вистави театральних студії та українських театрів після Другої світової війни, хор церкви св. верховноапостолів Петра і Павла із Мельбурна, про творчість композитора та педагога Анатолія Мірошника.

Особливу увагу авторки привертають школи гри на бандурі та крайові семінари бандуристів, де виокремлено внесок таких бандуристів як Григорій Бажул, Петро Деряжний, Віктор Мішалов, Роксолана Мішалов, Ігор Якубович, Едвард Кульчицький, Михайлина Кенцало та інші.

Ганна Карась і висвітлює святкування Тисячоліття Хрещення Руси-України в Австралії та внесок діячів музичної культури у відзначення цієї події. Це: о. митрат др. Іван Шевців, диригенти хорів – Василь Матіяш, Галина Чубата, Олександр Куціль, Мар'ян Костюк, Касіян Косенко, Леся Дніпрова, Андрій Ситник, Тарас Фіголь, Оксана Тарнавська, Марійка Сенькович-Дума, Ірина Пеллегріно, бандурист Віктор Мішалов, співачка Зіна Котко-Мороз, Таїсу

Тарас, скрипаль Ігор Якубович, ансамбль бандуристів (керівник Ігор Якубович).

Пишучи про українську музику на радіо, авторка згадує про українські радіопередачі на станції SBS (Мельбурн й Сідней), яка записала на компакт-диски «Концертну фантазію» для фортепіано з оркестрою Анатолія Мірошника для австралійської публіки, його компакт диск «Австралійська поезія в музиці». Особливо мені приємно, що серед багатьох імен, згадано і мене авторки цієї статті – радше огляду, далеко не повного про цю монографію, як диктора та редактора Австралійського радіо SBS, координатора українсько-австралійських програм на радіостанції 2 RDJ, багаторічного (минає 38 років) кореспондента газети «Вільна Думка» та «Церква й Життя», співачку.

Монографія – дуже цінна. Можливо, що не всіх музичних діячів в діаспорі згадано. Так подиву гідно, що стільки згадано. Видання розраховане на науковців, аспірантів, студентів, а також всіх, хто цікавиться історією української музичної культури за кордоном України.

Симптоматично, що коли в Україні вирують складні політичні процеси, коли українці на весь світ демонструють свою національну гідність і жагу до свободи, науковці звертають свій погляд на братів і сестер за кордонами рідної землі, гідно вшановують їхній внесок у розбудову духовної культури.

Оскільки наша стаття виходить напередодні захисту Ганною Карась докторської дисертації, присвяченої музичній культурі української діаспори як соціокультурного феномену ХХ століття, то побажаємо їй успіху та продовження праці на благо українського народу.

Галабурда-Чигрин М. Все музичну культуру української діаспори / Марічка Гамабарда-Чигрин (Сідней) // Союз Українських Організацій Австралії. – 2014. – 9 лютого [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ozeukes.com/culture/musical-culture-of-the-ukrainian-diaspora/>

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію **КАРАСЬ Галини Василівни**
«УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ЗАХІДНОЇ ДІАСПОРИ ЯК
СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН ХХ СТОЛІТТЯ»

на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства
за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури (мистецтвознавство)

Дослідження п. Г. Карась – своєрідний науковий епос, присвячений тому явищу розселення українців по всьому світу, їх укорінення у інонаціональному геополітичному середовищі та зберіганню ними у принципово інших, чужих, соціальних умовах власної культурної традиції, яке сьогодні прийнято називати діаспорою. Відразу вражає *глобалізований характер проблеми та обсяг матеріалу дослідження*, що ставить за мету віддзеркалити та усвідомити шляхи й способи входження феномена української національної свідомості у світовий культурний простір за геополітично визначеними межами української держави,

сформувати наукову концепцію того широкого полікультурного діалогу, який є притаманним саме українській діаспорі, виявляє специфічні риси української ментальності, тих духовних потреб, що дозволяють *виокремлювати українську національну свідомість серед інших національних типів людської культурної свідомості*.

Те, що досягнення даної мети пов'язане з вивченням саме музичної культури, є принципово важливою предметно-методологічною орієнтацією дисертаційного дискурсу, бо музична творчість виявляє і фіксує, інституціонально-знаково визначає ті іманентні механізми культури, завдяки яким можна дістатись й до наукової апробації такого трансцендентного явища, яким є *культурна синергія – у якості синоніма колективної культурної свідомості*. Інакше кажучи, музичне мистецтво у всіх його соціальних формах та жанрово-стильових різновидах упредметнює, так би мовити, унаочнює, представляє ті глибинні семантичні рівні культурної свідомості (можна їх називати також ідеальними або духовними), що, будучи приналежними кожній окремій людській особистості, є вкоріненими у спільних потребах людського існування; музика завжди є засвідченням культурних екзистенціалів з притаманною їм антиномією усійного та іпостасного.

Незаперечними є як **актуальність** дисертаційної розвідки п. Карась, так і її **інноваційна змістова спрямованість**. Справа не лише в тому, що зі свого музичного боку феномен української діаспори є ще недостатньо відкритим та визначеним; у дослідженні п. Карась вперше виявляється історична та музично-мистецька *цілісність* даного феномена, а також повна відповідність один одному цих чинників, важелів національно-культурної цілісності буття українців за кордонами батьківщини – історичної детермінації та музично-творчої цілеспрямованості, телеологічності. Музична культура українських діаспорців розкривається у дисертації як свого роду *відповідь* на запити та виклики світової історії ХХ століття, тому вона дійсно постає наскрізь діалогічною, виступає тою формою, у якій українська діаспорна спільнота веде свій діалог – полілог з оточуючою історичною дійсністю. Недарма саме вивченням *джерел пізнання та організаційних громадських засобів* діалогу і полілогу, як вирішальних чинників успішності інтеграції української діаспори у світовий простір, завершується усе дослідження (у своєму останньому, шостому, розділі).

Звичайно, осягнути, висвітлити всі складові матеріалу, знайденого, обробленого та представленого Ганною Василівною на сторінках дисертації, не представляється можливим у межах одного, навіть великого, опонентського відгуку. Адже, як зазначає авторка на с. 47 дис., «при написанні дисертації залучено 55 фондів (891 архівна справа і документи) із 11 архівних інституцій, 8 приватних архівів, 6 музеїв, 12 бібліотек». Стає зрозумілим, що пропонуване дослідження є не просто науковою працею; воно є *працею життя, напевне, навіть способом життя* – впродовж багатьох років. Важко утриматись від того, щоб не вказати на надзвичайно широку публіцистичну, організаційно-творчу та дослідну діяльність Ганни Василівни, яка брала участь у 78 міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях, симпозіумах, конгресах, опублікувала монографію в обсязі 67,66 др. арк., 31 одноосібну наукову статтю у фахових виданнях, 5 статей у наукових виданнях зарубіжних

країн, а також має 73 публікації в інших наукових збірниках України та зарубіжних країн.

Тому з впевненістю зазначимо, що дисертація Г. В. Карась – це завершене науково-дослідне підтвердження багаторічної, багато у чому *подвижницької*, діяльності авторки, що знаменує підйом сучасного українського культурознавствана новий, суттєво підвищений рівень наукового узагальнення історичного та історіографічного досвіду.

Що стимулює інтерес дослідниці до музичного буття української діаспори у ХХ столітті? Звичайно, відповідь на це питання розсіяна по всьому тексту дисертації, але найголосніше, як нам здається, голос авторки відчутний на с. 92–93, зокрема, коли вона, по-перше, зазначає, що «кількість українців за межами України сьогодні за приблизними підрахунками становить біля 20 мільйонів...», хоч точної цифри ніхто не може назвати, оскільки дані про них не публікують ні офіційні статистичні служби, ні наукові українознавчі центри. Кількість громадян, які оформляють дозвіл на постійне проживання за кордоном постійно зростає. Однозначно можна стверджувати, що українська діаспора є найчисельнішою у багатьох країнах світу...»; по-друге, коли зауважує, що «діаспора виконувала націєтворчі функції, які в силу історичних умов не можна було зреалізувати на той час в Україні, впродовж ХХ ст. була важливим етно-зберігаючим чинником, зробила вагомий внесок у розвиток освіти, науки, культури, літератури і мистецтва українського народу та народів, серед яких вона проживала...<...>...Виникнення та оформлення світового українства як консолідуючого фактора нації стало не тільки історичним, політичним, соціальним, культурним, загальнонаціональним явищем, а й феноменом у просторі світової культури».

Пафос наведених висловлень п. Г. Карась цілком виправданий, більш того, він повністю відповідає *культурній значущості* тих історичних процесів, що супроводжували формування музичної культури української діаспори, є додатковим аргументом на користь виокремлення у якості предмета наукового вивчення феномена національної свідомості, а головне – наголошує *теоретичну важливість, методологічний сенс* питань та понять *психології культури* як одного з провідних сучасних напрямів культурологічного знання.

Дещо роз'яснимо сказане. Сьогодні вже достатньо зрозуміло, що ми живемо у пасіонарну добу, також як зрозуміло, що пасіонарні підйоми людської історії пов'язані з етапними зрушеннями, сутнісними змінами у національній свідомості. Явище самозростання або іманентної динаміки національної свідомості має зовнішні та внутрішні межі, відносини між якими можуть перебувати у стані злагоди, а можуть вступати у певні протиріччя. Це означає, що можуть назрівати протиріччя між загальним соціополітичним станом національної спільноти (певних етнічних осередків) та їх психологічно-змістовим призначенням. Стосовно української діаспори, таким протиріччям, що набирає творчої ваги, виступає звуження, обмеження геополітичного положення та соціальних функцій української громади в умовах діаспори, з одного боку, та розширення, долання індивідуально-особистісних меж у її культурній свідомості, тому й у музично-інституціональному, музично-мовному просторі діяльності цієї громади, з іншого. Тому підхід до останніх (музичних) показників «діаспорного буття» українців, запропонований

Г. Карась, дозволяє визначити поняття психології культури як необхідні та засадничі у вивченні музичної культури української діаспори (як ми дещо далі й побачимо у змісті теоретичних реалій дослідження) – і саме тому, що вони (музичні показники) завжди поєднані з предметною галуззю етнопсихології та крос-культурології, тобто координуються з визначеннями національних настанов культурної свідомості.

З самого початку роботи зрозуміло, що структура дослідження повністю узгоджена із загальною логікою системного розгляду явища музичної культури української діаспори, підтверджуючи невід'ємність цього розгляду від вивчення історії даної діаспори у ХХ столітті. Виходячи з низки визначених позицій, на яких засновується ця структура, спробуємо прослідити концепційну динаміку дисертаційного дискурсу і звернемося до **головних змістових складових** дослідження.

Перш за все, це його загальна об'єктивно-матеріальна база, така собі «подорож за фактами» як за **історичними реаліями культури**; вона вже сама собою надає можливості вибудовувати фактологію та хронологію предмету роботи, відкриває нові аспекти джерелознавства у його глобалізованому вимірі. Погляд ззовні на долю української діаспори примушує дисертантку підніматись до рівня *всесвітньої* історії, бо такою виявляється історія української спільноти, що окремим угрупованнями – громадами пересувається у геополітичному просторі. Першоджерелами пізнання даної історії стають для Ганни Василівни «рукописи музичних творів та музикознавчих праць, нотографічні видання, звукозаписи, хроніки, автобіографії, мемуари, біографії, періодичні, бібліографічні та наукові видання, критика, особові справи, автобіографії митців, навчальні плани і протоколи засідань навчальних закладів, статuti, звіти діяльності установ та організацій, листування, спогади, рецензії, щоденники, програми концертів, фотоматеріали тощо». У дисертації підкреслюється, що «більшість інформації, яку подають архівні джерела, вперше вводиться в науковий обіг» (див. с. 38 дис.).

Даний, майже неосяжний навіть у його номінативно-кількісному представленні, *матеріал роботи* класифікується відповідно до завдань кожного розділу дослідження, дозволяє пропонувати на основі історичної концепції «хвиль еміграції» *оновленої періодизації музичної культури української діаспори*, що вказує на стабілізаційно-адаптаційний, аматорський, організаційно-консолідаційний з рисами професійності, динамічно-структурований, професійний, інтегративно-трансформаційний періоди (с. 103).

По-друге, центральною складовою **дослідження є теоретичні реалії**, виражені низкою понять, що претендують на категоріальну визначеність та стають інструментом інтерпретації матеріалу, власне, утворюють інтерпретативний ракурс дослідження. Виокремлені з континуально дискурсивної площини дисертаційного тексту, поєднані між собою, вони надають можливості увиразнювати *концепцію дослідження*.

Опорною та найбільш широкою серед них є категорія «українськість буття», що переростає у категорію «українське буття», змістом якої, за спостереженнями дисертантки, виступає «якісна ознака життя-буття у традиціях, культурі, віруваннях, обрядовості, міфах, реаліях», пов'язана з питанням *етносів* та етнонаціональних процесів (с. 50 дис.). Її обговорення

веде до експлікації понять архетипу, менталітету, етносу, національного характеру, релігійності, духовності, екзистенціалу, концепту, нарешті – пам'яті (від с. 58), дуже епізодично й поняття тексту, з якого увага переключається на подвійну дефініцію асиміляції/аккультурації. Перший план теоретичних реалій дослідження увінчує характеристика *релігійності* як необхідної ланки українського світогляду, що укріплюється своїм поєднанням з історизмом мислення та прагненням до універсалізму життєво-діяльнісних позицій.

Лише одне міркування дисертантки з приводу глибинної історичної місії українців, котра визначила архетипові риси їх національної свідомості, залишилась для нас незрозумілим. Воно є таким: «Наша земля завжди сполучала і водночас поділяла Європу та Азію, була певною демаркаційною лінією між двома різними культурами, двома цивілізаціями – візантійською та римською» (с. 53). Подив це висловлення викликає з двох причин. По-перше, візантійська цивілізація виникає на основі східно-римської імперії і, власне, римській опорі не чинить. По-друге, на ті часи і на тому місці, коли і де цей перехід, дійсно епохальний, відбувався як діалог двох історичних форм римської цивілізації, з подальшим переродженням її східної гілки, про український етнос, тобто – про «нашу землю», говорити ще зарано, навіть знаючи деякі фантазійно-епатажні версії походження українців.

Другий план теоретичних інспірацій поєднує розгляд явищ культури та соціокультурного, спробу осмислення феномена музичної культури, традиції і новаторства як необхідної антиномії культурного розвитку, намагання представити методичний сенс семіологічного підходу, спрямованого до явища музичної мови. І тут верховенство отримує, врешті решт, поняття *діаспори як національної громади*, наділеної широкими культуротворчими функціями, розкриті з достатньою мірою переконливості, хоча й не без небажаного пришвидшення у розгляді деяких питань, внаслідок занадто великої кількості усіх залучених до дискурсивного кола явищ.

Так, залишається без достатньо виваженої відповіді питання про те, які критерії приналежності до діаспори є провідними – безпосередня етнічна приналежність або історичне територіальне життєпоходження, у чому полягає та за якими ознаками може оцінюватись так звана національна самоідентифікація? (див. с. 67 і далі дис.). Також навряд чи слід зараховувати Г. Гадамера до вчених, що розроблюють проблему традиції *та новаторства*, оскільки у контексті його герменевтичної наукової поетики поняття традиції розкривається у зв'язку з іншими явищами, насамперед, з розумінням та передрозумінням та укоріненістю мови у свідомості, що зумовлюється процесами інтерпретації (про що у даній дисертації не йдеться).

Найбільш урізноманітненою, поширеною виявляється третя змістова складова дослідження, зумовлена репрезентацією **музичних реалій діаспорної української культури, переважно як музично-творчих інституціональних, музично-діяльнісних** (хоча є спроба дістатись й до стильових музично-мовних), тих, що виявляються непідвладними, як національно усвідомлений ціннісний вибір, історичним та географічним відстаням, навпаки, *найкраще розкривають своє соціопсихологічне призначення саме на відстані*, як приналежні до «великої пам'яті» культури.

Їх характеристика зосереджена у третьому розділі дослідження, хоча не обмежується даним етапом наукового дискурсу. У зв'язку з цим зауважимо, що цьому дискурсу, у його цілому, притаманна своєрідна «крещендуюча поліфонічність», коли на попередні «голоси» – наукові виміри предмету та матеріалу дисертації, що зберігаються як певна континуумна основа укового мислення, послідовно нашаровуються нові, що утримуються в загальній текстовій споруді завдяки фактурній «вертикалі» – концепту української діаспори. Достатньо розгорнуто охарактеризовані музичні та музично-співочі товариства та асоціації, концертно-виконавська діяльність, гастролі мистецьких колективів діаспори, масові музичні святкування (з типологією святкувань), конкурси та фестивалі української музики, менеджмент музичного мистецтва, що мав місце у діаспорному бутті, звичайно ж, *вокально-хорове мистецтво* як та форма музичної творчості української діаспори, що найвірніше забезпечувала збереження національних архетипів культурної свідомості. Не було забуте Ганною Василівною й професійне та аматорське інструментальне виконавське мистецтво, включаючи фортепіанне, скрипкове, віолончельне, камерно-ансамблеве та оркестрове. У перелік музично-творчих реалій потрапляють й свідчення про мандолінові оркестри, про виконання етнічної музики, дослідження бандурного мистецтва, котре «як синтетичний вид поєднує вокальне та інструментальне виконавство»; особливим феноменом постає музично-театральне мистецтво, представлене, видається, в усіх можливих жанрових різновидах, але міцно пов'язане з класичними взірцями, канонами українського літературного, драматичного та музичного досвіду. Саме з розгляду інституціональних та загальних жанрових підстав музичної діяльності діаспори виростають специфічні персоналізовані та наукознавчі інверсії дослідження, котрі окремими голосами «зазвучать» у четвертому та п'ятому розділах роботи.

Мотивовано стислий описовий виклад матеріалу призводить до того, що деякі його аспекти залишаються, так би мовити, не проінтерпретованими, лише названими, але позбавленими окремої оцінки, якої вони, тим не менш, заслуговують та, безперечно, чекають у майбутньому. До таких аспектів відноситься дескрипція стану театрального мистецтва у таборах ДП – «переміщених осіб» – в Європі після Другої світової війни, а також усі моменти характеристик буття діаспорної української спільноти в умовах даних таборів. За нашою думкою, ці моменти є одними з найбільш драматичних в історії української культури ХХ століття, заслуговують більш уважного та розгорнутого вивчення та етично виваженої культурологічної оцінки.

Так само потребує більшої аргументації й те, яким чином традиції «театру Курбаса» втілювались в аматорському та професійному напрямах діяльності українського театру діаспори її «табірного» періоду.

Четвертим змістовим планом роботи можна вважати **компендіум персоналій – особистісних імен**, за якими постають індивідуальні творчі долі, життєво-діяльнісні шляхи, що відтворюється у зв'язку з музичними реаліями діаспорної історії у композиторському, музично-виконавському, музикознавчому (у річищі якого справедливо підкреслюється значення медієвістичних напрацювань), освітньо-педагогічному напрямах, але також охоплюють імена власні й представників інших мистецьких рухів. Навіть не

перераховуючи спеціально, можна стверджувати, що таких імен не менше 100, і серед них містяться як відомі, вже прославлені культурною пам'яттю, так і ще маловідомі, але достойні науково-дослідного відкриття та вшанування. Головне – персонально-номінативний підхід веде до з'ясування *проблеми жанрово-стильового моделювання* музичної діяльності української діаспори – як у сфері композиторської творчості, так і у її виконавських, музикознавчих та комунікативно-інформаційних формах.

Класифікація **музично-інформаційних артефактів**, серед яких емігрантська преса та дискографія української музики, засоби радіо, кіно, телебачення та інтернету дозволяє віддзеркалювати широту та дієвість комунікаційних виявів української музичної культури за кордоном – той факт, що вона сьогодні особливо «активно входить у світовий віртуальний культурний простір» (див. с. 369–370 дис.). Сконцентрована у підрозділі 5.3 дисертації, ця класифікація по значущості може бути названа шостою важливою складовою структурації соціокультурного змісту феномена української діаспори.

Окрім вже виявлених основних змістових складових дослідження, вкажемо також на його **особливий соціополітичний ракурс**.

Його ініціацію віднаходимо у роздумах дисертантки про те, якою мірою етно-культуротворча діяльність осередків української еміграції залежить від суспільно-політичних умов країн проживання. Умови проживання – умови діяльності – це антиномічна основа усього розгортання музичної діяльності: так формулу можна вивести з матеріалу дисертації, замислюючись над тим, що еміграція – а це є головний вихідний момент в утворенні діаспори – дуже часто зіштовхувала людей зі складними фізичними і моральними випробуваннями, ставала справжнім випробуванням на виживання – і у переносному, і у прямому сенсі цього слова. Тому дуже важливо, що п. Карась визначає ті осередки соціополітичного життя діаспорців, котрі перетворюються, і якимось дуже органічно перетворюються, бо цього потребує моральне самопочуття людей, з суто організаційно-громадських у культурно-творчі (починаючи з прогресивних товариства, «які розгортають культурно-освітню діяльність серед робітників і фермерів Канади» (с. 105–106), національно-демократичних організацій українців-емігрантів (с. 107–108) – й докультурних центрів, клубів, гуртків, об'єднань, культурно-освітніх товариств в країнах Східної Європи (с. 116).

Водночас, підкреслимо, що дисертація п. Карась не запрошує до політичних дискусій, навпроти, оминає ті провокативні питання про причини та наслідки історичного розсіяння українців по світу, котрі спроможні заважати представленню діаспорного українського буття як цілісного та самодостатнього, маючого власну творчу силу, задіяну мистецькими засобами та усім тим, що сприяє їх розвитку. Повнота картини такого буття, звичайно, не може бути вичерпною, навіть при монументальному розвороті докторської дисертації. Тому стосовно неї окреслимо три групи дискусійних питань, вирішення яких, за нашою думкою, дозволяє вдосконалювати не лише дискурсивний зміст, а й методологічні інтенції дослідження п. Карась.

Відтак, звернемо увагу на те, що методично вагомий музикознавчий підхід дисертантка відносить до «теоретичних та практичних аспектів вивчення

феномена музичної культури української західної діаспори», тобто звужує його теоретичну та історичну «сфери впливу», зокрема, той його жанрово-стильовий напрям докладання до культурних реалій, котрий у мистецтвознавстві набуває універсальної значущості (див. с. 15–16 дис. і далі). З іншого боку, виникає певний сумнів щодо виокремлення музично-стильового аналізу та прийому емпатії як окремих методів, оскільки таким чином також змішуються та взаємно нівелюються уявлення про *метод та аспект* у загальній методології роботи (с. 21–22).

По-друге, дисертантка дещо поспішила, відмовляючись на с. 49 від поняття парадигми і вважаючи «більш прийнятною» категорію синтагми, оскільки надалі, на с. 50–51, 56, 102, деяких інших, вона цілком успішно послуговується у визначенні ціннісних пріоритетів буття українців-діаспорців саме поняттям парадигми, не відмовляючись й від синтагматичного критерію, адже одне поняття, дійсно, не виключає іншого, навпаки: саме у своїй єдності наведені поняття здатні утворювати струнку систему координат у визначенні екзистенційних чинників певного культурного феномена.

По-третє, «проблема виявлення національних рис індивідуального стилю виконавця-інтерпретатора», зазначена на с. 60 дисертації, так і залишається проблемою у її найбільш загальній постановці, бо, нажаль, ані явище стилю, яке, всупереч ствердженню на 135, є душе широко й глибоко розроблене сучасним музикознавством, у тому числі, з виконавського боку, ані необхідне для його аналітичного з'ясування явище музичної мови не стали предметом окремої дослідницької верифікації, що лишилась, скоріше, завданням на майбутнє; а це завдання, враховуючи обсяг того, що фактологічно доведено у дисертації, з легким серцем може бути віднесене до теоретичних та праксеологічних перспектив дослідження.

Й на завершення критичної частини відгуку – маленьке, але необхідне зауваження: ім'я засновниці сучасної одеської школи сольного співу, Ольги Благовидової, починається, відповідно, з літери «О», а не «Н», як це зазначене на с. 159 дисертації п. Карась.

Але тепер, узагальнюючи дослідницькі інспірації п. Карась, визначимо ті загальні результативні проєкції дослідження, що свідчать про його головні теоретичні важелі та продуктивні методологічні наміри.

Отже, дисертація п. Карась переконує у тому, що, по-перше, феномен української діаспори відбиває цілісну структуру культури та дозволяє усвідомлювати, яке місце у ній займає музична творчість. Окрім цього, українська діаспора є свідком збереження традиційної музичної культури у її вузькому та широкому розуміннях – як одного з головних чинників національної свідомості, процесу націєтворення.

По-друге, загальний зміст роботи дозволяє помічати, що доля культури тісно пов'язана з політичною долею певної людської спільноти, водночас культура завжди є супротивником політики, охоронною грамотою буттєвих людських смислів та доказом цінності окремого індивідуального людського життя. Особистісна діяльність є критерієм успішності культурного руху та творчого самозростання людської свідомості. З іншого боку, самовизначення людини є можливим лише шляхом переживання причетності до спільноти, а «місцем збирання» (одним з таких місць) є національне самоусвідомлення.

Окрім цього, соціокультурне самоусвідомлення людини неодмінно базується на етнічному самопочутті, і це є одним з архетипів людської свідомості.

По-третє, з дискурсивного розвороту дисертації випливає, що є закони суспільства, яким історія окремих людських спільнот підкорюється, але є і закони культури, що здатні змінювати соціополітичну картину світу. У цьому сенсі ХХ століття – один з найдраматичніших періодів в історії української культури, що яскраво демонструє невід’ємність її долі від долі окремих людей.

По-четверте, досвід існування української діаспори розкриває значення пам’яті як колективного соціокультурного феномена у двох головних складових – письмовій та усній, підтверджує засадничу роль усної пам’яті у бутті культури, певну тотожність цих явищ. Водночас стає зрозумілою й особлива роль музики як суміжного усно-письмового феномена – як мови свідомості та спеціалізованої професійної художньої мови. При цьому усно-виконавська сторона музичної традиції завжди є потужнішою за писемну композиторську, також є більш омасовленою та найбільш безпосередньо залежною від потреб громадської більшості. Саме цим справедливо мотивується у дисертації перевага хорових та музично-театральних жанрів, усіх синтетичних форм музичної діяльності у діаспорній українській культурі.

Нарешті, по-п’яте: відкриттям на рівні явища етосу культури є доведення усім текстом дисертації того факту, що саме в умовах діаспорного існування українських спільнот найкраще зберігаються, найбільш високо оцінюються типові риси, колективні зумовленості української музичної творчості, постійно існує увага (та повага) до тих фольклорних форм музики, які виконують роль етнічних осередків культури.

Як засвідчує матеріал дослідження, до характерних рис української музичної культури в її типових національних ознаках, системних якостях, треба відносити *патріотичну налаштованість*, а ця налаштованість є *релігійно поглибленою*, тому що, як пояснює дисертантка на с. 23, «музична культура української діаспори не тільки була тісно пов’язана з громадсько-політичним та церковним життям спільноти, але й у більшості випадків була зумовлена ним». Від себе додамо, що, саме як релігійно осмислена, ця культура ніколи не є ворожою до оточуючого світу, навпаки, формується на засадах розуміння та співчуття. Отже, одним з висновків дослідження може поставати той, що з усіх видів культурних мов – як *усвідомлено прийнятих засобів людського спілкування* – саме музична мова є основним й постійним виразом національної свідомості, тобто музика і є *головною мовою національної свідомості*.

Наведених положень достатньо для того, щоб знаходити у рецензованій дисертації фундаментальні засади та концепційний потенціал сучасного українського діаспорознавства з його обов’язковою метою – відкривати справжнє призначення культури, що є, використовуючи та змінюючи відомий вислів М. Бердяєва, *найбільшою удачею спільного людського життя*.

Тому вважаємо, що дослідження Ганни Василівни Карась цілком відповідає вимогам ДАК МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства зі спеціальності 26.00.01 – теорія та історія культури (мистецтвознавство). Автореферат та усі публікації за темою роботи широко віддзеркалюють її зміст.

Г. В. Карась повною мірою заслуговує присудження наукового ступеня доктора мистецтвознавства за означеною спеціальністю.

Самойленко Олександра Іванівна

доктор мистецтвознавства, професор,
проректор Одеської національної музичної академії
ім. А. В. Нежданової

Відгук

офіційного опонента на докторську дисертацію Карась Ганни Василівни
«Українська музична культура західної діаспори як соціокультурний феномен
XX ст.» за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури
(мистецтвознавство).

Приступаючи до написання відгуку, пригадав собі інавгураційне слово Івана Дзюби при врученні йому два роки тому почесного титулу Doctor Honoris Causa в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, де він зрадив свої плани про написання праці «Українська література на п'яти континентах». Звучить амбітно, навіть маловірогідно – як, невже у всіх закутках Землі писалася і далі твориться література українською мовою? Та після першої шокуючої реакції віддаєш рацію вченому, адже від двох Америк, оминаючи Європу, аж по Японію, Австралію та Нову Зеландію плекається українське слово, при тім дуже самобутньо, неподібно на літературу матірної України (чого вартує, приміром, творчість «Нью-Йоркської групи», варшав'янки Марії Ревакович та багатьох інших, про яких знаємо менше).

Автор цієї дисертації вже зробила цей подиву гідний чин, правда, на музичному матеріалі: спробувала описати – структурувати–відтворити ще один культурний материк – українську музичну культуру західної діаспори як соціокультурний феномен XX ст., дивовижне явище, створене 20-ти мільйонним емігрантським середовищем, на яке не спромоглися ні одна із значно чисельніших діаспор так званих «історичних народів», культура яких поза межами власних етнічних територій давно «переплавилася» у вселенському казані, витворивши уніфіковану (позірно універсальну), а насправді американізовану ерзацкультуру сучасного глобального постіндустріального суспільства, коли питома «генна» фольклорна традиція давно відмерла, замінившись універсальним «стилем кантрі», а «високі жанри» уніфіковано під дармштадську авангарду кон'юктуру, витворену «вузьким колом обмежених людей» від мистецтва, що, підозрюю, уклали між собою якусь вселенську змову, аби «витравити» залишки національного (а значить своєрідного – одиночного – насправді культурного) з традиційного «дижурного» меню сучасної музики.

Хто бував у місцях компактного проживання української діаспори у США, Канаді, Європі, Австралії (байдуже – де), той неодмінно ловив себе на думці, що потрапив на «ще одну» Україну (а скільки їх?!), таку подібну і,

водночас, таку відмінну від нашої матірньої України. І справа тут, очевидно, не в тих ледве помітних (але дуже виразних для чужого ока) елементах «українськості» в їх побуті (назагал, пристосованого до країни проживання). І не у своєрідності їхньої української мови, що є поєднанням застарілих, зужитих «галицьких» мовних зворотів із дивовижними «новотворами», що постали з коренів слів мови їх нової батьківщини. Відчуваєш, що при взаємному бажанні зрозуміти один одного (вже не на мовному, а на ментальному рівні), українці «на поселеннях» (як вони говорять про себе) інші: вони представляють якусь іншу Україну (американську, канадську, французьку, польську, австралійську), якусь невідому самовладну державу (хай віртуальну, та при цьому не менш відчутну), яка живе за своїм устроєм, витворила свою систему цінностей, свою ієрархію пріоритетів, зрештою, свою культуру (втім і музичну), пізнати яку, здається, не вистарчить життя.

І все ж, пані Ганна Карась як правдива завзята покутянка (про яких на Заході говорять «тверда», тобто смілива, наполеглива, беручка до роботи) завдала собі труду присвятити добру частину свого життя (не менше 10 років), щоб розгледітись по цій музичній *terra incognita*, витвореної за 100 років української еміграції: об'їхати майже всі країни розселення українців у світі; відшукати всі, по можливості, державні та приватні архіви; перегорнути власними руками тисячі пожовтілих сторінок віднайдених документів, майже кожен з яких описаний дисертанткою *de visu*; зрештою, перезнайтись із сотнями інтерв'юєрів, результатом чого стала монументальна (на півтори тисячі сторінок монографія), а згодом, і рецензована дисертація, коли вперше у моєму житті другий рівновеликий її том складає список цитованих джерел (2422-sic!, з них 172 – іноземними мовами) і 63 додатки.

Одразу постає запитання: як автор дисертації змогла «організувати» і стиснути до 416 с. весь огром емпірики, який вдалося виявити; за якими принципами вдалося структурувати цей текст, втричі «стиснувши» об'єм монографії (від чого дисертація тільки виграла – як у принциповій можливості для «нормальної» людини осягнути цей текст, так і в більшій фактологічній, стильовій його прецизійності). Висновок напрошується такий: стрижневою віссю, довкола якої обертається планетоїд тексту дисертації є центральне поняття, введене автором вже у Вступі – *Ukrainica musica diasporiana* (українське музичне діаспорознавство), у поворотах якого зближують його окремі грані складових, як от: історіографія питання та джерельна база (Розділ I); теоретичні засади вивчення музичної культури української західної діаспори (Розділ II); культурно-мистецьке життя української діаспори: відтворення ідентичності (Розділ III – акцентую увагу на введення категорії ідентичності як джерела і результату діаспорного музично-історичного процесу); творчість композиторів діаспори (Розділ IV – подана у всіх можливих жанрових вимірах); музична освіта та музикознавство діаспори (Розділ V); музична культура української діаспори крізь призму діалогу культур (Розділ VI – найбільш проблемний, як на мене, оскільки численні факти як внутрішньонаціонального, так і міжнаціонального діалогу не зовсім переконливо свідчать про статус музичної культури діаспори як субкультурного утворення, «перетравленого» у загальнонаціональному «тілі» української музичної культури). Можливо, таких «музичних Україн» є

принаймні дві – діаспорна і материнська, а може і більше – рівно стільки, скільки виявлено Дослідницею зон вияву цієї «самоорганізованої динамічної системи, що сама розвивається» (с. 19) в залежності від конкретики умов побутування?

За вичерпним визначенням Автора музичної культури української діаспори як «діалектично складної, інтегративно-цілісної, багаторівневої, багатофункціональної, відкритої, детермінованої і цілеспрямованої системи» (с. 19) відчувається прихований сумнів стосовно її інтегральної цілісності – не випадково Дисертантка обрала основною категорією дослідження власне синтагму, а не парадигму, бо «парадигматика символізує собою одновимірність, нетерпимість та абсолютизацію протилежностей, а синтагматика, навпаки, дає змогу поєднати у свідомості множинність контрастних елементів» (с. 49), а може – множинність витворених за століття «музичних Україн», які тільки на синтагматичному (читай, розчленованому, відділеному у часі і просторі) рівні співіснують як певна цілість? Ну, та Бог з ними – цими синтагмами і парадигмами (хоча кількісно Автор значно частіше послуговується категорією парадигми)!

Хочеться уважніше пригледітися до «обличчя незагального виразу» (російською, «лица необщего выражения») досліджуваної діаспорної музичної України (чи Україн?). І тут Дисертантка дуже доречно звертається до праць видатних українських етнопсихологів, які серед численних визначень української вдачі (як от «споглядальність», «кордоцентризм», «індивідуалізм», носія-творця «релігійного типу світогляду») виділяють культурний (а точніше, музичний) первень як «культуроморфічний чинник у різьбленні української вдачі» (с. 253 – за влучним висловом В. Яніва). Оцей підкреслений релігійно-музичний культуроморфізм і спричинив, на думку М. Шлемкевича, «найбільшу духовну революцію України, її християнізацію» (с. 252), адже саме духовна музика «як носій сакральних смислів у співдії з іншими видами храмового мистецтва перетворює статику богослужбового дійства... у площину смыслежиттєву, чим сягає якісно вищого, соціокультурного рівня побутування» (с. 252). Цей посыл дозволяє виділити Дисертантці «духовно-канонічну та паралітургійну творчість» композиторів еміграції не тільки як один із центральних жанрів їх доробку, а виявити особливо значущу функційність цього виду творчості у другій та третій хвилі еміграції (за періодизацією Автора), коли на матірній Україні сакральна музика була під заборонаю ідеологів «соціалістичного реалізму». І саме в цьому контексті церковнослужбову та паралітургійну творчість О. Кошиця, І. Соневицького, А. Гнатишина, С. Спеха важко переоцінити, адже вони забезпечили збереження традицій «нової школи української церковної музики» 20-х ХХ ст. аж до 80 років, коли в Україні «вибухнула» духовна творчість майже у всіх без винятку композиторів.

Окрім запропонованої Дослідницею переконливої системи періодизації чотирьох хвиль української еміграції у ХХ ст., п. Г. Карась пропонує три моделі передачі-збереження – розвитку церковно-музичної (а слід розуміти, загальномузичної) національної традиції на «місцях поселення» українських композиторів: це консервуюча (приміром, у О. Кошиця), синтезуюча (з З. Лиська чи І. Соневицького) та трансформуюча (у В. Балея,

Л. Кузьменко, Ю. Фіали, Г. Кулеші). Дисертантка описує історично-складену жанрову систему композиторського доробку закордонного українства, коли соціо-культурними обставинами (відсутністю стабільної структури виконавських, навчальних та видавничих інституцій) зумовлена першість так званих «малих», камерних жанрів і форм. І тут ми із подивом та захопленням відкриваємо для себе існування понад 20 вокальних циклів (що об'єднують 60 солоспівів) французькою мовою у Ф. Якименка (с. 269), 30 дитячих опер (с. 296), 4 балетів (з них один дитячим) у Стефанії Туркевич-Лукиjanович – не тільки першої жінки серед професійних українських композиторів, але й першого доктора філософії (музикознавства). А чи не дивом виглядає продукування в Америці 30-тих років Василем Авраменком – професійним танцівником-балетмейстером – перших українських музичних фільмів («Наталка Полтавка», «Запорожець за Дунаєм»), або змагання за створення української консерваторії (1921 р.), «Українського музичного інституту Америки» (1952 р.), «Українського музичного інституту ім. М. Лисенка» в Торонто (1952 р.), запровадження Ф. Шешком, Ф. Якименком, А. Ольховським музикознавства в університетські курси Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова чи Українського Вільного Університету відповідно у Празі та Мюнхені. Спроба перенести багатоступеневу музичну освіту, що склалася в Галичині в структурі Вищого музичного Інституту ім. М. Лисенка на американський континент довела свою результативність, адже виховала ряд професійних музикантів (піаністів Ю. Осінчук, Іриня та Любу Жуків), понад 100 вокалістів, яких випустили із свого класу за 20 років педагогічної діяльності одна Ірина Маланюк. Викликає зацікавлення видань на Заході масив української «музикознавчої» та музично-педагогічної літератури: підручники музичних форм З. Лиська, гармонії Ф. Якименка (у перекладі Ф. Шешка, що одразу творив українську музичну термінологію), інструментознавства Є. Цегельського (с. 334–335). Заслужують на повагу творення синтетичних праць із спробою запровадження авторських музично-історичних концепцій (церковної музики Ф. Шешка; загальної історії української музики А. Ольховського чи А. Рудницького – при всій дискусійності положень останнього), музичної біографістики (І. Соневицького, Р. Савицького – молод.), фольклористики (подиву гідне 10-ти томне видання записів народних пісень З. Лиськом; чи студії над стрілецькою чи повстанською піснею, процесами їх фольклоризації тощо). Захоплює потужна дискографія, зібрана і докладно опрацьована С. Максим'юком, запис В. Колесником і М. Максимівим 35 хорових концертів Дм. Бортнянського, видання автології творів А. Веделя, спроби налагодження системи культурного менеджменту українського музичного продукту (включно з оперою), започатковані В. Авраменком, В. Луцівим, І. Стецюрою. І вже зовсім неймовірним виглядає вихід у світ аудіоальбомів П. Плішки (соліста Метрополітен-опера), П. Гунька із записом всіх (!) вокальних творів К. Стеценка, М. Лисенка із залученням неукраїнців до виконання національної музики (найяскравіший феномен – «Візантійський хор» М. Антоновича з Голандії, який зберіг нам дорогоцінну лисенкову традицію хорового співу, подібно до О. Кошиця, Дм. Котка та інших).

Перелічувати позитивні вальори праці п. Г. Карась можна ще довго. Та в мої обов'язки входить «для годиться» поставити кілька запитань, чи радше, контраверсійних думок, над якими б варто застановитися й надалі:

1. Як трактувати композиторську творчість В. Витвицького – як інтегральну складову «матірної» галицької музики, чи як явище еміграційної культури, адже всю основну музику він написав до Другої світової війни, а після в'їзду до США займався виключно музикознавчою працею (окрім заробляння хліба на автомобільному заводі Г. Форда в Детройті)? Чи, приміром, можна зарахувати до української емігрантської культури естрадну виконавську творчість Ірени Андерс (з дому – Ірини Яросевич, племінниці Н. Нижанківського, випускниці ВМІ ім. М. Лисенка, першої виконавиці творів Б. Веселовського), яка по виїзді до Лондона стала «іконою стилю» польської еміграції в Англії, і тільки перед смертю почала признаватися до свого українства?

2. Що дав Дослідниці «гендерний підхід» у розумінні творчості, приміром, Стефанії Туркевич-Лукіянович, яка була «більшим мужчиною» в творчості (з огляду на строгість письма), ніж багато хто з композиторів-чоловіків? І чи «метод моделювання», заявлений на ст. 27, дозволяє Автору висловити свою прогностичну версію майбутнього української емігрантської музики: «Камо грядеши, музико зарубіжжя?»

3. Перекоаний, що М. Леонтович (а не О. Кошиць) «вивів на світову музичну сцену народну пісню» (с. 135), адже цитовані захоплюючі характеристики З. Неєдли стосувалися саме леонтовичевих опрацювань народної пісні, що складала «левову частку» репертуару очолюваного Кошицем хору;

4. Подибуються певні неточності в характеристиках композиторських манер, приміром, З. Лиська та С. Туркевич, які були – радше неокласицистами, а не «експресіоністами» (на с. 238); подібно як О. Кошиць не «передвісник сонористики» (с. 256), а продовжувач традицій «хорової оркестровки» М. Леонтовича;

5. Спостерігається певна непропорційність в аналізах великих симфонічних полотен В. Балея, Л. Грабовського (поданих конспективно) із розлогими характеристиками творів камерного жанру (приміром, циклу «Для розради» В. Безкоровайного).

Оминаючи поодинокі стилістичні, орфографічні погрішності тексту (наприклад, «Харенко» замість «Харечко» на с. 380), з приємністю констатую повну відповідальність докторської дисертації, автореферату, публікацій п. Ганни Карась тим високим вимогам, що висуваються до такого роду досліджень, а їх Автор цілком заслуговує на присудження наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – Теорія та історія культури (Мистецтвознавство).

Козаренко Олександр Володимирович

доктор мистецтвознавства, професор,

декан факультету культури і мистецтв

Львівського національного університету імені Івана Франка

ВІДЗИВ

офіційного опонента

на дисертацію Карась Ганни Василівни

«Українська музична культура західної діаспори як соціокультурний феномен ХХ століття»

поданої на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства
за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури

В сучасній Україні, коли гостро постають політичні, економічні проблеми, що вимагають негайного вирішення, питання культуротворення як пошуку і реалізації нових моделей соціокультурного устрою на ґрунті накопичених продуктивних традицій, як національних так і загальнолюдських, є не просто актуальним, а нагальним. Безумовно, фактором успіху культуротворення є, по-перше, – національна ідентифікація людей, задіяних у процесі культуротворення, по-друге, – адекватна оцінка результатів діяльності конкретно-історичних носіїв культури (в даному випадку митців). Як слушно зауважує Ганна Василівна, «сучасний культуротворчий процес закономірно спонукає до подолання замкненості національних культур і водночас передбачає їх повноцінне існування за межами історично визначеної для даного етносу території. Феномен функціонування національної культури сьогодні не обмежується географічними прикметами, а повноцінно розвивається також в умовах еміграційного середовища» [С. 9].

Стовно української культури, останній аспект є одним з значущих, адже культурна, зокрема мистецька, діяльність української діаспори представляє собою унікальне явище і не тільки тому, що є «однією з найбільших серед інших планетарних етнічних розселень» [С. 10]. Будучи по різних причинах і обставинах відірвані від Батьківщини, представники української діаспори в різних куточках земної кулі зберігали, плекали свою Україну, свою рідну землю. Зберігали не тільки для своїх дітей, народжених вже на чужині, а й для українців, що живуть в Україні, де на сьогодні - щось збереглось і розвивається, а щось вже втрачено і існує тільки в пам'яті, в ностальгії по втраченому, і може бути відтворено чи відроджено, тільки завдяки збереженому у діаспорі. І тут є ще один цікавий момент. Україна доволі різна (східна, західна, центральна; Буковина, Волинь, Галичина, Поділля, Наддніпрянина тощо), з різними традиціями, уявленнями про життя, з різними переконаннями. Різною є й діаспора і різні, а іноді і відмінні, традиції, які вона зберігає. Ця проблема доволі складна. Складність питання заключається ще й в тому, що в сучасному глобалізованому світі, в якому ми живемо, необхідно з одного боку, не втратити себе, а для цього потрібно знати свою культуру, з іншого, – не відстати від сучасних процесів, інакше можна опинитися на периферії і втратити себе (я зараз кажу про державу) як суб'єкта з яким рахуються чи не рахуються. Як у першому, так і у другому випадку одним із чинників збереження самобутності у час перетворення є знайомство, вивчення, знання культурних, зокрема мистецьких процесів, що відбувались і відбуваються не тільки в Україні, а й в українській діаспорі, тим більше, що взаємовплив, особливо, починаючи з 80-х років ХХ ст., вже не кажучи за часи Незалежності, помітно відчувається.

На жаль, праць, в яких би розглядались, вивчались, аналізувались мистецькі проблеми української діаспори у вітчизняній україністиці вкрай мало. Це пояснюється тим, що ця тема довгі роки за відомих обставин була забороненою. Саме тому, як слушно відмічає у своєму дослідженні Ганна Василівна, у діаспорознавстві українські дослідники (культурологи і мистецтвознавці) тільки роблять перші кроки.

Отже, актуальність обраного вектору дослідження є беззаперечною. Дисертантка зупиняється на одному з ключових напрямків обраної проблематики – українській музичній культурі західної діаспори як соціокультурному феномені ХХ століття. Українці – співочий народ, і музична культура завжди була складовою його буття. Не втратили цієї особливості й у діаспорі. Незважаючи на культуротворче значення феномену музичної культури української діаспори, узагальнюючих досліджень, присвячених цьому явищу до цих пір не було. Ганна Василівна Карась своїм дослідженням почала процес, так би мовити, закриття існуючих прогалів у цьому питанні.

Автор крок за кроком, на основі систематизації та аналізу документальних джерел, культурних артефактів, розкриває панораму музичної діяльності західної української діаспори; встановлює періодизацію музичної культури українського зарубіжжя ХХ ст. в контексті історичних еміграційних хвиль та характеризує кожен її період; встановлює інституціалізацію суспільно-культурного життя української громади за межами України та її роль у розвитку музичної культури діаспори; аналізує й характеризує творчу й культурно-просвітницьку діяльність представників української музичної культури діаспори; дає характеристику специфіки концертного репертуару та особливостей освітнього музичного процесу; визначає внесок діаспорних науковців в українське музикознавство; вивчає взаємовпливи музичних культур української західної діаспори та автохтонного населення відповідних країн світу, а також особливості і перспективи культурного діалогу «Україна – діаспора»; висвітлює роль українського зарубіжжя у світовому культурному процесі, співвідношення його творчих намірів і реальних результатів.

Отже, дисертаційне дослідження Ганни Василівни – це Енциклопедія музичної культури діаспори. Її монографія – Велика енциклопедія...

Одразу хочу підкреслити, що величезним достоїнством роботи є опора на значний масив архівних матеріалів, рукописів, особових справ, автобіографій митців, навчальних планів і протоколів засідань навчальних закладів, статутів, звітів діяльності установ та організацій, рукописів музичних творів та музикознавчих праць, листувань, спогадів, щоденників, фотоматеріалів тощо, які великою мірою визначають ступінь достовірності отриманих наукових результатів. Ця енциклопедичність вражає!

Маємо щось на зразок стретти, коли теми, як голоси витікають одна з одної, переплітаються, доповнюючи одна іншу, збагачуючи тим самим пошуковий зміст. Тут і концертно-виконавська діяльність, і вокально-хорове мистецтво, і інструментальне виконавство, і музичний театр, і композиторська діяльність, і музична освіта, при цьому мова йде і про професійну, і про аматорську творчість. Створюється враження інформаційної лавини, не загубитися в якій, дозволяє чітка структура і логіка викладу матеріалу.

Дисертантка демонструє глибину знань усіх сторін музичної творчості не тільки західної діаспори, а й материкової України, коли виокремлює у творчості того чи іншого композитора, чи в інтерпретації того чи іншого виконавця (виконавців) риси або особливості притаманні їх діяльності, зміст рефлексій щодо цього, проводить паралелі й робить порівняння з іншими виконавцями, виконаннями тощо. Такий аналіз бачимо у Розділі 3, зокрема на стор. 135–136, 141, 145–150, 161–174, 178–201.

Розгортаючи широку панораму мистецького життя західної діаспори у доволі значний відрізок часу (кін. ХІХ–ХХ століття), авторка впевнено переконує у правоті своїх концептуальних визначень щодо цілісності соціуму світового українства, зокрема щодо того, що «музична культура західної діаспори ... є органічною частиною української музичної культури, єдиним функціональним цілим» [С. 407].

Значним внеском у подальший розвиток мистецтвознавства й культурології можна вважати дослідження дисертантки щодо чинників, які визначають «діалоговість» культур, адже українська музична культура діаспори розвивалась й розвивається у безпосередньому взаємозв'язку з інокультурними, іноетнічними системами. Зрозуміло, що такі розвідки набувають особливої ваги для осмислення сучасного стану мистецького процесу.

Робота має відкритий характер і спрямована в день завтрашній. Кожен розділ дослідження п. Ганни Карась може стати спонукою для окремого дослідження науковців, котрі підуть по її стопах. На безумовну підтримку заслуговує й ідея виокремлення українського музичного діаспорознавства в окрему наукову галузь.

Необхідно також відзначити неупередженість авторської позиції, високий рівень дослідницької культури, самостійність суджень, ґрунтовність тих положень, що виносяться на захист.

Проте, позитивна оцінка дисертаційного дослідження п. Г. В. Карась не знімає необхідності виокремити деякі дискусійні моменти.

1. Як сказав Ларошфуко, наші недоліки – суть продовження наших достоїнств. Енциклопедичність викладу, про який вже йшлося під час характеристики позитивних рис дослідження, не завжди є виправданою, адже жанр дисертаційного дослідження дещо відрізняється від жанру Енциклопедії. Якщо енциклопедія – це систематизований довідково-інформаційний масив, то дисертаційне дослідження, як науково-кваліфікаційна робота, передбачає більший ступінь конкретизації. Звичайно, складно осягнути неосяжне, до якого підштовхує предмет дослідження: «музична культура української західної діаспори як соціокультурний феномен ХХ століття» [С. 14].

Вже сам по собі соціокультурний підхід передбачає розгляд взаємозв'язку суспільства як системи відносин і культури як сукупності цінностей і норм. Діаспора не однорідна, вона дуже різна (різні хвилі еміграції, різні причини і обставини, що змусили покинути Батьківщину, різні переконання). п. Ганна пише про цю відмінність і у своїй роботі, надаючи типологію громадсько-національних свят, відмічаючи, що громада вшановує День Соборності, бій під Крутами, Міжнародний день солідарності трудящих, день більшовицької революції 1917 р., день Паризької комуни, свято УПА, створення Легіону УСС, вшанування жертв голодомору в Україні 1932–1933 рр. ... [С. 123]. Це не

повний перелік, але з нього видно, наскільки різні цінності і норми у представників діаспори. І живуть вони у різних країнах світу, для яких притаманні норми і цінності, які історично склались саме на цій території. Тому розглядати музичну культуру (усі її види) усієї української західної діаспори як соціокультурний феномен, – справа надзвичайної складності.

На мій погляд було б доречним більш детально зупинитись на якомусь одному виді музичного мистецтва і на його прикладі простежити, як сказано в меті дослідження, «функціональну динаміку у вимірах міжкультурного полілогу» [С. 12], або, як сказано в предметі, «як соціокультурний феномен ХХ століття». Тобто дещо звузити межі і обрії предмету дослідження.

2. На стор. 401–405 дисертантка приділяє увагу питанню діалогу «діаспора – сучасна Незалежна Україна». На мою думку, було б доцільним, докладніше розглянути питання творчих зв'язків музичних установ діаспори (колективів, музичних начальних закладів) з музичними установами сучасної України. Чи взаємодіють навчальні заклади діаспори з навчальними закладами Незалежної України? На стор. 401–402 автор пише: «П. Кравчук вказує на факт закінчення Київської консерваторії такими диригентами з Канади: В. Хомином, Є. Дольним, М. Шатульським, Т. Кардашем, Д. Трилінською, Р. Семаком, В. Якимчуком, Б. Кіселевич-Нагорняк».

Чи відома їх подальша доля, чи співпрацює хтось з них з музичними закладами України?

В цілому ж підкреслюю, що висловлені зауваження в жодному разі не впливають на загальну високу позитивну оцінку дисертаційного дослідження Ганни Василівни Карась. Протягом читання титанічної праці п. Ганни – монографії, а згодом і дисертації – згадувались слова архієпископа чернігівського і новгород-сіверського Лазаря Барановича, звернені до Інокентія Гізеля, котрий у свій час (XVII ст.) здійснив колосальну роботу, присвячену ціннісним уявленням, сумлінням і свободі волі в Україні¹. Ось слова Лазаря Барановича висловлені Інокентію Гізелю, які, на мій погляд, можна переадресувати п. Ганні: «немає у нас іншого Арістотеля для цієї справи окрім Вас...».

Прекрасна ерудиція, впевнене професійне знання досліджуваної проблеми, забезпечує високу міру довіри до наукових висновків. Дисертація п. Ганни є взірцем всебічної, гранично поглибленої теоретичної розробки обраної теми, в якій широта наукової постановки проблеми поєднується з глибиною дослідницького пошуку. Здобувач повністю виконала поставлене перед собою завдання, проявивши високу кваліфікацію, зробивши певний внесок у подальший розвиток вітчизняної науки.

Необхідно позитивно оцінити і ступінь апробації ідей дисертаційної роботи. Автор має по темі дослідження 31 статтю у наукових збірках, затверджених МОН України, 10 – в наукових виданнях зарубіжних країн, а також 73 публікації в інших наукових збірниках України.

¹ Маються на увазі роботи «Мир з Богом чоловіку» та «наука про тайну святого покаяння» // Вибрані твори у 3 томах / Інокентій Гізель [ред.-упоряд. Л. Довга] – К.-Л. : Свічадо, 2009-2012.

Дисертація має і практичне значення, а саме: може сприяти оновленню матеріалу навчальних курсів з історії української культури, культурології, історії української музики. Автореферат відбиває основний зміст дисертації.

Усе сказане дає право стверджувати, що дисертаційне дослідження Ганни Василівни Карась «Українська музична культура західної діаспори як соціокультурний феномен ХХ століття» відповідає сучасним вимогам щодо змісту і оформленні дисертаційних дослідження (пп. 10 та 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєнні вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Кабінетом Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567), а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – Теорія та історія культури.

Жукова Наталія Анатоліївна

офіційний опонент, доктор культурології, доцент,
професор кафедри теорії та історії культури
Національної музичної академії України
імені П. І. Чайковського

Чернець Василь. БЕРЕГІНЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКОЛОГІЇ
(уривок)

Особливої уваги заслуговує науковий доробок докторантки НАКККіМ Ганни Василівни Карась (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника), доктора мистецтвознавства, професора, Заслуженого працівника культури України, завідувача кафедри академічного та естрадного співу. Її робота над дослідженням української музичної культури західної діаспори стала важливою складовою наукової діяльності Академії, сприяла світовому визнанню Академії як найкращого навчального закладу культури України (І місце) за відповідним рейтингом ЮНЕСКО 2015 року.

Чернець Василь Григорович (ректор НАКККіМ). Берегія української музикології / В. Чернець // Синергетична парадигма простору культури : монографія / наук.-ред. колегія : В. Д. Шульгінпа (наук. ред.), І. В. Кузнєцова (наук. ред., відп. за вип.), О. В. Яковлев (упоряд.). – К. : НАКККіМ, 2014 – С. 4.

Інформаційно-бібліографічне видання

Серія

«Вчені Прикарпатського національного університету»

Відповідальний редактор серії
БІГУСЯК Михайло Васильович

ГАННА ВАСИЛІВНА КАРАСЬ
Біобібліографічних покажчик
(до 60-річчя від дня народження)

Головний редактор	І.В. Пелипишак
Науковий редактор	О.Б. Гуцуляк
Редактор-бібліограф	І.М. Арабчук
Комп'ютерний набір	І.М. Арабчук, Р.Л. Ріжко
Комп'ютерна верстка	Р.В. Корчменко
Дизайн обкладинки	Р.В. Корчменко

Підп. до друку 01.10.2015. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman». Ум. друк.арк. 4. Друк на ризографі.
Тираж 100 пр.

Микола ЩАВІНСЬКИЙ

Денис СІЧИНСЬКИЙ

ХОРОВІ ТВОРИ

**м. Івано-Франківськ
2000 рік**

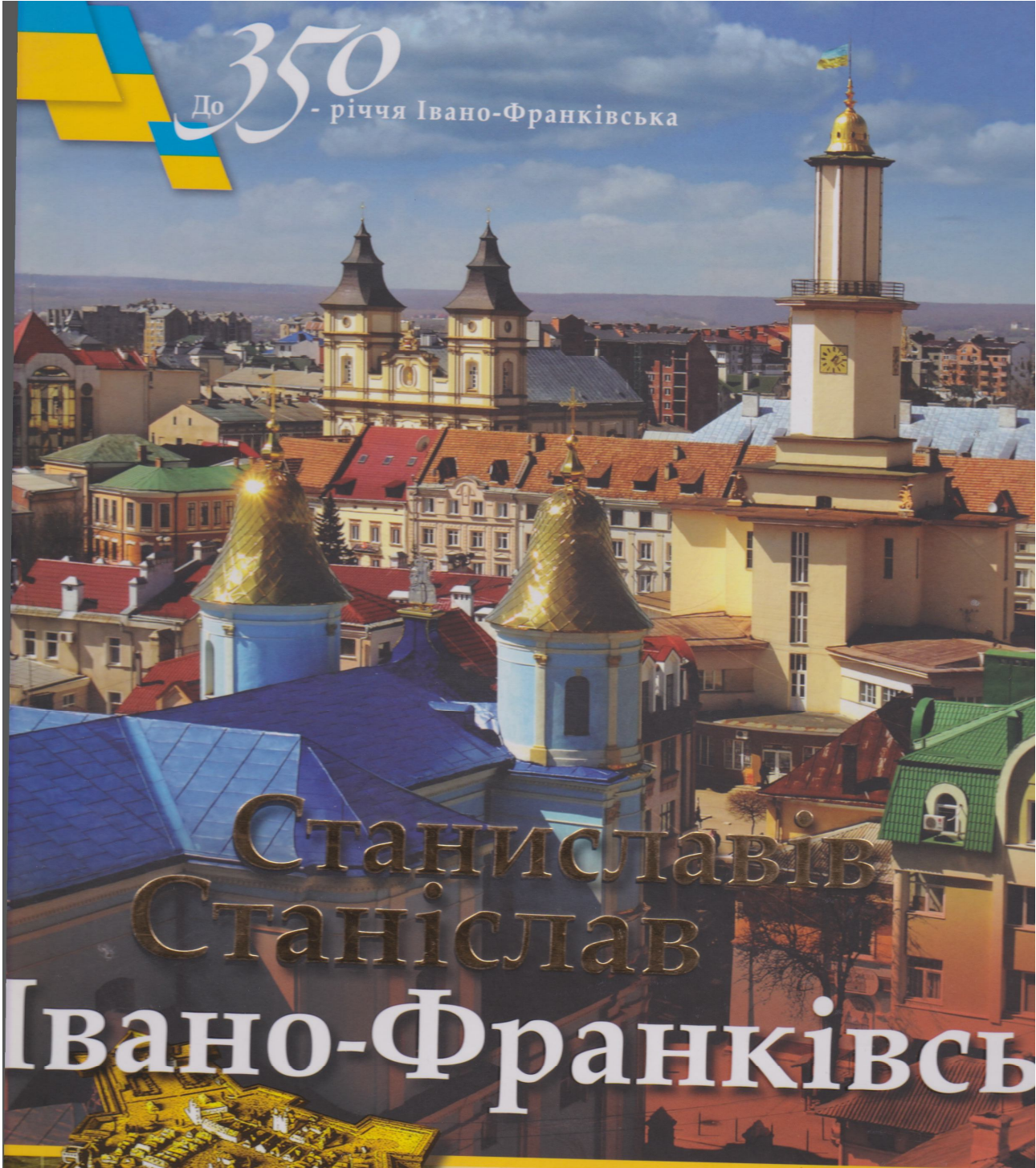
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Енциклопедичний словник

До 350 - річчя Івано-Франківська

Станіславів
Станіслав
Івано-Франківськ

1662 - 2012

Степан
ГУМІНІЛОВИЧ

Ні я забудь тебе не

«*Ні, я забудь*

тебе не міг»

в день лиц ти була ко-ха-на мріє моє тв те

Володимир Грабовецький
Богдан Гаврилів
Ганна Карась

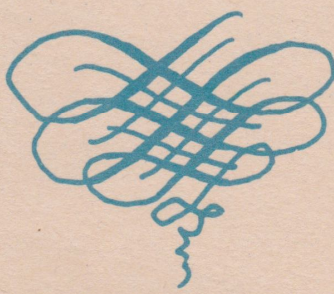
**ІВАНО-
ФРАНКІВСЬК
у пам'ятниках
історії
та культури**

ПОВІК
НЕ ЗІВ'ЯНЕ

„ПЕРВОЦВІТ”

«Первоцвіт»:

з піснею у нове тисячоліття

**Вибрані хорові твори
українських композиторів.**

**З репертуару народного
аматорського хору «Первоцвіт»
Народного Дому села Микитинці,
присвячений 100-річчю смерті Д. Січинського
та 110-й річниці заснування колективу**

Івано-Франківську - 395

**ΠΕΡШИЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
КОНКУРС
МОЛОДИХ
ВОКАЛІСТІВ
ІРИНИ МАЛАНЮК**

Івано-Франківськ, 2007

ТРЕТІЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
КОНКУРС
МОЛОДИХ ВОКАЛІСТІВ
ІМЕНІ ІРИНИ МАЛАНЮК

Івано-Франківськ
2011

**П'ятий
Всеукраїнський
відкритий конкурс
молодих вокалістів
імені Іри Маланюк**

Івано-Франківськ – 2015